

TALLINNA TEHNIKAÜLIKOOL

Majandusteaduskond

Ärikorralduse instituut

Elina Tilk

**TAGATISETA LAENAMINE JA NENDELE
SPETSIALISEERUNUD ETTEVÕTETE FINANTSSEISUNDI
ANALÜÜS AASTATEL 2014-2017**

Lõputöö

Õppekava ETTEVÕTLUSE JUHTIMINE JA MAJANDUSARVESTUS,
peaeriala majandusarvestus

Juhendaja: Ester Vahtre, *EMBA*

Tallinn 2019

Deklareerin, et olen koostanud töö iseseisvalt ja olen viidanud kõikidele töö koostamisel kasutatud teiste autorite töödele, olulistele seisukohtadele ja andmetele, ning ei ole esitanud sama tööd varasemalt ainepunktide saamiseks. Töö pikkuseks on sõna sissejuhatausest kuni kokkuvõtte lõpuni.

Elina Tilk.....

(allkiri, kuupäev)

Üliõpilase kood: 154669BDMR

Üliõpilase e-posti aadress: eelja.tilk@gmail.com

Juhendaja: Ester Vahtre:

Töö vastab kehtivatele nõuetele

.....

(allkiri, kuupäev)

Kaitsmiskomisjoni esimees:

Lubatud kaitsmisele

.....

(nimi, allkiri, kuupäev)

SISUKORD

LÜHIKOKKUVÕTE	5
SISSEJUHATUS	6
1. LAENUDE OLEMUS JA SEADUSANDLUS	8
1.1. Laenude eesmärk ja liigid	8
1.2. Tagatiseta laenud	9
1.3. Tagatiseta laene reguleerivad seadused	11
1.4. Tagatiseta laenude turg Eestis	13
1.5. Uuring tagatiseta laenude kohta	16
2. TAGATISETA LAENU PAKKUVATE ETTEVÕTETE FINANTSSEISUNDI ANALÜÜS	20
2.1. Horisontaalanalüüs	21
2.2. Vertikaalanalüüs	29
2.3. Suhtarvude analüüs	33
2.3.1. Maksevõime analüüs	34
2.3.2. Varade efektiivsuse analüüs	36
2.3.3. Võõrkapitali kasutamise analüüs	37
2.3.4. Rentaabluse analüüs	38
2.4. Pankrotiohu analüüs	41
2.5. Analüüsi tulemused	42
KOKKUVÕTE	45
SUMMARY	48
KASUTATUD ALLIKATE LOETELU	50
LISAD	54
Lisa 1. Küsitluse ankeet	54
Lisa 2. Placet Group OÜ bilanss	57
Lisa 3. BB Finance OÜ bilanss	58
Lisa 4. IPF Digital Estonia OÜ bilanss	59
Lisa 5. Bondora AS bilanss	60
Lisa 6. Placet Group OÜ kasumiaruanne	61
Lisa 7. BB Finance OÜ kasumiaruanne	62
Lisa 8. IPF Digital Estonia OÜ kasumiaruanne	63
Lisa 9. Bondora AS kasumiaruanne	64

Lisa 10. Placet Group OÜ bilansi horisontaalanalüüs.....	65
Lisa 11. Placet Group OÜ kasumiaruande horisontaalanalüüs	67
Lisa 12. BB Finance OÜ bilansi horisontaalanalüüs	68
Lisa 13. BB Finance OÜ kasumiaruande horisontaalanalüüs	70
Lisa 14. IPF Digital Estonia OÜ bilansi horisontaalanalüüs	71
Lisa 15. IPF Digital Estonia OÜ kasumiaruande horisontaalanalüüs	73
Lisa 16. Bondora AS bilansi horisontaalanalüüs	74
Lisa 17. Bondora AS kasumiaruande horisontaalanalüüs	76
Lisa 18. Placet Group OÜ bilansi vertikaalanalüüs.....	77
Lisa 19. Placet Group OÜ kasumiaruande vertikaalanalüüs	79
Lisa 20. BB Finance OÜ bilansi vertikaalanalüüs.....	80
Lisa 21. BB Finance OÜ kasumiaruande vertikaalanalüüs	82
Lisa 22. IPF Digital Estonia OÜ bilansi vertikaalanalüüs.....	83
Lisa 23. IPF Digital Estonia kasumiaruande vertikaalanalüüs	85
Lisa 24. Bondora AS bilansi vertikaalanalüüs.....	86
Lisa 25. Bondora AS kasumiaruande vertikaalanalüüs	88

LÜHIKOKKUVÕTE

Lõputöö eesmärgiks on uurida tagatiseta laenude kasutamist ning anda hinnang tagatiseta laenusid väljastatavate ettevõtete finantsseisundile aastatel 2014-2017.

Lõputöös selgitati laenude üldist olemust ning krediitiasutustega kaasnevaid põhilisi mõisteid ning toodi välja ka seadusandlus ja sellega seonduvad muudatused. Eestis hakkasid tagaitseta laenud levima 2000. aastate alguses tuues kaasa mitmeid kohtumenetlusi ja probleeme. Vaatamata regulatsioonide tugevnemisele esineb probleeme siiani, mis avaldub meediast tuleva informatsioonina, ning selletõttu soovis autor uurida ka tagatiseta laenude kasutamist küsitluse näol. Lisaks kasutati töös ka järgnevaid finantsanalüüsi meetodeid: horisontaal- ja vertikaalanalüüs, suhtarvuanalüüs ja pankrotiohu analüüs.

Finantsanalüüsi käigus selgus, et valdavalt olid finantsseisud head – kohustiste kattekordaja näitajad olid pigem kõrged, ettevõtted olid 2017. aastaks kõik kasumlikud. Siiski on oluline välja tuua, et ettevõtted finantseerivad oma tegevust peamiselt laenudega, et olla maskevõimelised ja väljastada samal ajal pikaajalisi laene, mille populaarsus viimastel võrreldavatel aastatel on tõusnud.

SMSraha, Raha24 ja Credit24 on jätkusuutlikud ettevõtted. Selgus, et Bondora jätkusuutlikkus on ohus seoses teenitud kahjumi tõttu aastatel 2014-2017.

Analüüsi tulemusena hindas autor kõige tugevamaks ja edukamaks ettevõtteks SMSraha ning nõrgimaks Bondora.

Lõputöö eesmärgi võib lugeda täidetuks. Uuriti tagatiseta laenude kasutamist ja sellega seonduvaid muid aspekte, mille tulemusena oskas autor anda informatsiooni võimalikele laenuvõtjatele. Lisaks koostati ka finantsanalüüs ja anti hinnang ettevõtete finantsseisundile tuues välja nõrgimad ja tugevamad tulemused ning tehti ka ettepanek potentsiaalsele laenuvõtjale riskide maanduseks.

Võtmesõnad: tagatiseta laenamine, finantsanalüüs

SISSEJUHATUS

Laenamine on tähtis osa ühiskonnas, mis mõjutab raharinglust ja sellest tulenevalt ka üldist majanduslikku seisu. Laenamise eesmärged võivad olla mitmeid – ettevõtte tegevuse finantseerimine, eluaseme soetamine või muu tegevuse rahastamine. Eelnimetatud positiivsetele külgedele on laenamisel ka negatiivseid kõrvalnähtusi nagu makseraskused, pettused, majanduslikust küljest inflatsioon või deflatsioon. Ühiskonna arenedes ei jää maha ka uued innovaatilised ideed (kiiralaenu, väikelaenu, tagatiseta laenu), millele kohaldatud seadusandlus on kesine, tõstatades mitmeid erinevaid probleeme tarbija ning krediitiasutuste vahel. Taoline olukord tekkis ka Eestis tagatiseta laenu levimisel peale sajandi vahetust ning läbi aastate on seaduste muudatustega kitsaskohti parandatud, kuid probleeme esineb siiani. Eestis on ette tulnud ka kiiralaenufirmade pankrotte. Ajendatuna nimetatud probleemidest, otsustas lõputöö autor tutvuda nii tarbijalt kui ka ettevõtjalt saadud informatsiooniga ning uurida, kuidas muutused seadusandluses ja ühiskonnas on mõjutanud uuritavate ettevõtte majanduslikku seisu ning tarbija seisukohta.

Lõputöö eesmärk on uurida tagatiseta laenu kasutamist ning anda hinnang tagatiseta laenusid väljastatavate ettevõtete finantsseisundile aastatel 2014-2017.

Eesmärgi saavutamiseks püstitati järgmised uurimisülesanded:

- selgitada laenu olemust ja põhilisi kasutatavaid mõisteid krediitiasutustega kokkupuutel;
- anda ülevaade tagatisega laenu alase seadusandlusest ja sellega seotud seadusemuudatustest;
- tutvustada tagatiseta laenu spetsialiseerunud ettevõtete turgu Eestis;
- selgitada välja tarbija seisukoht tagatiseta laenu kohta;
- anda hinnang uuritavate ettevõtete finantsseisundile;
- teha potentsiaalsetele laenuajajatele ettepanekuid riskide maandamiseks.

Uuritavateks objektideks on tagatiseta laenu tarbijad ning järgmised ettevõtted: SMSraha, Raha24, Credit24 ning Bondora.

Uurimismeetoditena kasutatakse kvalitatiivset ja kvantitatiivset analüüsi. Siinkohal on oluline välja tuua, et uuringu käigus koostatud küsitlus on teostatud lumepalli meetodil, mille tulemusena valim ei ole fikseeritud. Andmeid kogutakse nii dokumendivaatluse käigus finantsaruannete näol kui ka muudest allikatest nagu erialasest kirjandusest, teaduslikest artiklitest, interneti allikatest ja muudest riiklikest infoallikatest.

Lõputöö koosneb kahest suuremast peatükist, millest esimene keskendub laenamise eesmärgile, laenu liikidele, tagatiseta laenu turgu reguleerivatele seadustele, Eesti laenu turule ja tarbijatele koostatud küsitluse analüüsile. Teises osas antakse ülevaade uuritavate ettevõtete finantsseisundist, kasutatades horisontaal- ja vertikaalanalüüsi, suhtarvu- ning pankrotiohu analüüsi tulemusi.

Sarnaseid teemasid on uuritud väga erinevatest aspektidest, kuid viimane akadeemiline uuring tagatiseta laenu pakkuvate ettevõtete finantsseisundi kohta oli esitatud 2016. aastal, mistõttu on antud teema aktuaalne just uute muutunud andmete, seaduste tõttu.

Lõputöös uuritud ettevõtete majandusaasta aruannete andmeid oli korrigeeritud, mistõttu peab autor oluliseks mainida, et kasutati viimaseid avalikult teadaolevaid arvandmeid. Lisaks muutus ka mõnede ettevõtete ärinimi.

1. LAENUDE OLEMUS JA SEADUSANDLUS

1.1. Laenude eesmärk ja liigid

Raha on ekvivalent, mille ajalugu ulatub mitmete sajandite kaugusse. Alustati samaväärsete kaupade vahetusega, kuni tekkis vajadus konkreetse vahendi järele, mida eluks vajalike toimingute ja objektide puhul kasutada. Tänapäeval on rahal mitmeid funktsioone:

- maksevahend – tasumiseks teenuste, kaupade eest;
- arvestusühik – määramaks hindasid;
- väärtuse säilitaja – säästmiseks (Euroopa Keskpang 2017).

Eelnimetud punktid on eraisikute, ettevõtjate igapäevane osa ning seda kõike juhib keskpang ehk avalik-õiguslik asutus, kelle ülesandeks on käibel oleva raha kvantiteedi kontrollimine ning valuutade haldamine ühes või mitmes riigis.

Vaatamata keskpanga ülesannetele, ei taotle antud asutus kasumit, ei väljasta üksikisikutele laene ega ava kontosid. Tegemist on üksnes hinnastabilisaatoriga teatud piirkonnas, jälgides pakkumise ja nõudluse tasakaalu. (Euroopa Keskpang 2015)

Vältimaks liiga suurel määral inflatsiooni, deflatsiooni, on kommertspangad kui ka muud finantsasutused (kohalikud hoiuse ja/või tarbimislaenu ettevõtted) loonud süsteemi, tagamaks raha ringluse. Pangad ja teised tegevuslooga finantsettevõtted pakuvad era- ja äriklientidele teenuseid nagu hoiustamine, kindlustamine, laenamine, millest viimane on autori arvates ka kõige olulisem osa panganduses.

Võlaõigusseadus sätestab laenulepingu mõiste järgnevalt: „Laenulepinguga kohustub üks isik (laenuandja) andma teisele isikule (laenusaaaja) rahasumma või asendatava asja (laen), laenusaaaja aga kohustub tagasi maksma sama rahasumma või tagastama sama liiki asja samas koguses ja sama kvaliteediga (VÕS §396 lõige 1).“

Mõistmaks paremini laenude olemust kirjeldatakse järgnevalt laene tagatistüübi alusel. Tagatisega laen maandab krediidasutuste riske laenatud raha tagasi saamisel. Juhul, kui võlakohustusega isik

ei ole pikka aega maksevõimeline, on finantsasutusel õigus võla katmiseks omandada tagatiseks fikseeritu. Tagatiseks võib olla nii vara kui ka sissetulek ning vastavalt eelnimetatule on jaotatud tagatisega laenud järgnevalt:

- eluasemelaen – laen kodu ostmiseks, ehitamiseks või renoveerimiseks, mille tagatiseks võib olla ostetav või renoveeritav eluase;
- hüpoteeklaen – iga suurema idee jaoks mõeldud laen, mille tagatiseks on eluase ehk kinnisvara;
- limiidilaen – sobib ettevõtjatele ning on sarnane arvelduslaenule, tagatiseks kinnisvara, vallasvara või väärtpaberid;
- järelmaks – muu tagatisega laen (nt auto);
- õppelaen – õppimisega seotud kulude katteks käendusega tagatud laen;
- krediitkaardilaen – krediitkaart, mis on tagatud sissetulekuga (Aim 2016, 8; Kaasik 2010, 74).

1.2. Tagatiseta laenud

Tagatiseta laenuks nimetatakse kõiki muid laene: 1) arvelduskrediidilaen; 2) väikelaen; 3) kiiralaen (Aim 2016, 8). Kirjeldatud laenud on mõeldud pigem väiksemate väljaminekute jaoks ning sobib tarbijatele, kellel ei ole suuri kohustusi, kuid kes siiski soovivad tagada raha olemasolu ettearvatute kulude katteks või soovivad saada kiiresti vajalikku summat teatud väljamineku jaoks.

Võlaõigusseaduse §397 lõike 1 kohaselt tuleb tasuda majandus- või kutsetegevuslaenude puhul ka intressi. Nimetatud seaduse lõikes tuuakse välja ka nüanss muude laenulepingute kohta, mille puhul on intressimakse vajalik vaid juhul, kui see on kokkulepitud (VÕS §397 lõige 1). Laen kommertspangast on madalamate intressimääradega ning otsuse tegemisel keskendutakse rohkem laenutaotleja pikaajalisele finantsstabiilsusele ja (sõltuvalt summast ja laenutaotlusest) ka tagatise olemasolule. Tulenevalt kommertspankade kõrgetest nõuetest laenude väljastamisel on krediidasutuste osakaal ärimaailmas suurenenud. Põhitegevuseks on tagatiseta laenude väljastamine, kuid riski maandamiseks määrab ettevõtte vastavalt kliendi maksevõimelisusele pigem kõrge intressimäära.

Tarbija, kes soovib laenu võtta, keskendub esimesel valikul krediidikulukuse määrale. Krediidikulukuse määra arvutamisel võetakse arvesse laenu kogusummat, lepingutasu, tagasimakse perioodi, intressi, muud lepinguga kaasnevaid summasid ning näitab protsentides, kui palju läheb laen tarbijale aasta lõikes maksma (Mis on krediidi...2019). Protsendi arvutamiseks on Euroopas kokkulepitud ühtne valem, mis on mõeldud tarbijate abistamiseks võrdlemaks erinevaid laene. Lisaks on määra arvutamisel võetud arvesse, et mõlemad osapooled täidavad oma kohustusi lepingus väljatoodud tähaegade, tingimuste puhul ning tuleb võtta teadmiseks, et määr oleneb mitmetest muutujatest sõltuvalt ettevõttest ja tema tingimustest, mille tõttu ei pruugi antud näitaja olla lõplik. Siiski on valem tavainimesele liiga keeruline ning kasutust väga ei leia. (Tarbijakrediidi kulukuse määra arvutamise kord 2002, kehtetu)

Kindlasti ei tohi ajada tarbijakrediidi kulukuse määra segamini üldise laenuintressimääraga. Laenuintress näitab hinda, mida tarbija peab krediidiasutusele laenuks võetud raha kasutamise eest tasuma (Intress...2019). Intressimäär aga näitab intressisumma suhet laenu põhiosasse, millest lähtuvalt katab laenuandja väljastatava summaga kaasnevad kulud (Roos *et al.* 2012, 48).

Intressi liigitatakse tavapäraselt kahte rühma – fikseeritud ja ujuv intress. Fikseeritud intressi puhul on laenuandja ning –võtja kokkuleppinud summa, intressi, mis teatud perioodil ei muutu. Ujuv intress koosneb üldjuhul kahest aspektist:

- krediidiasutuse ja kliendi vahel fikseeritud määr;
- Euribor, mis muutub 6-12 kuu tagant. (Fikseeritud intressimäär...2014)

Euribor on lühend inglisekeelsest väljendist *Euro Interbank Offered Rate* ning põhineb Euroopa pankade vaheliste tehingute intressimääradel (What is Euribor?...2019).

Tagatiseta laenude puhul kasutatakse pigem fikseeritud intressi, mille kohta on ka Raha24 oma tingimustes teinud märke (Tingimused 2019).

Lõputöös keskendutakse eelkõige tagatiseta laene pakkuvatele ettevõtetele ning seetõttu on järgnevas alapeatükkides kirjeldatud tagatiseta laenude arengut, neid reguleerivaid seadusi, autori poolt valitud analüüsitavaid ettevõtteid ning tuuakse välja põhilised finantsnäitajad.

Lõputöö annab potentsiaalsele laenutarbijale vajaliku informatsiooni edasiste otsuste tegemiseks.

1.3. Tagatiseta laene reguleerivad seadused

Kiiralaenu on tänapäevasele ühiskonnale pigem uus teenus, mida veel eelmise sajandi 90-aastate algul maailmas väga laialdaselt ei tuntud. Tegemist oli situatsiooniga, kus seadus laenu andmist kuigivõrd ei reguleerinud ning ettevõtjatel oli palju võimalusi ise juhtida kogu süsteemi. (Spector 2008, 965)

Kuigi tagatiseta laenude, eelkõige kiiralaenude levik Eestis algas 2006. aastal, mis selgub meedias kajastatavatest erinevatest artiklitest, oli esmane seadus krediidasutustele vastu võetud juba 1994. aastal. Majandustegevuse kindlustamiseks ja laenude võtmisel tekkinud probleemide lahendamiseks tehti muudatusi nii krediidasutuste seaduses, rahapesu tõkestamise seaduses, võlaõigusseaduses ja paljudes muudes seadustes, mis on seotud krediidasutuste tegevusega. Probleeme käsitleti eelkõige seaduse eelnõuete seletuskirjades.

Esmalt peab autor vajalikuks välja tuua kõige tähtsama osa krediidasutuste ja tarbijate vaheliste lepingute sõlmimise puhul, milleks on vastutustundliku laenamise põhimõte. Nõuded vastutustundlikkule laenamisele on välja andnud Finantsinspeksioon, kes ka vajadusel uuendab seda dokumenti, et selgitused oleksid õiglased ja lugejatele üheselt mõistetavad. Vastutustundliku laenamise juhendi eesmärk on luua läbipaistvus ja usaldusväärsus teeninduse kvaliteedi tõstmiseks, et vältida võimalikke vaidlusi ja arusaamatusi. Järgida tuleb Krediidasutuste ja -vahendate seadust ja hea usu põhimõtet. Juhendis kirjeldatakse krediidi andmise ja võtmise protsesse ning kohustusi nii kliendi kui ka ettevõtte seisukohast. (Vastutustundliku laenamise nõuded 2016)

2007. aastal algatas Riigikogu majanduskomisjon tarbijakaitse seaduse ja võlaõigusseaduse muutmise eelnõu, mille kohaselt muudetakse tarbija ning teenuse- või kaubaosutaja vaheliste tehingute puhul kauplemisvõtteid. Antud eelnõuga vähendati tarbija mõjutamist kaupleja poolt ning muudeti tarbija õigused selgemaks. Muudatused võeti vastu 2007. aasta oktoobris. Eelnõust selgus ebaausate võtete tihe kasutamine tarbijate peal, mida võis lugeda esmaseks probleemi nähtuseks. (Tarbijakaitse seaduse ja Võlaõigusseaduse muutmise seadus SE 28)

2008. aastal jõustus rahapesu ja terrorismi tõkestamise seaduse esimene vorm, mis määras krediidi- ja finantsasutustele mitmeid uusi piiranguid. Üks olulisemaid punkte oli välja toodud eelnimetatud seaduses §13-s, mille kohaselt kohustus asutus tuvastama isikusamasust vastavalt kliendi esitatud dokumendile. Esmase konto avamine krediidi- või finantseerimisasutuses vajab

§15 kohaselt ka teenuse pakkuja ning tarbija kohtumist samas asukohas. (RahaPTS 2008, kehtetu)
Uuendusi eirasid teatud krediidiasutused just rahapesu ja terrorismi tõkestamise seaduse §15-s, mis selgus Eesti Päevalehe poolt teostatud ja kirjapandud uuringus (Sikk 2008).

Probleemid tarbija ning krediidiasutuste vahel jätkusid, mille tõttu kujundati mitmeid uusi regulatsioone. 2008. aastal jõustus reklaamiseadus, milles §29 kirjeldas finantsteenuse reklaami ning sätestas tarbijatele infoks üleskutse tutvumaks finantsteenuste tingimustega. Lisaks tuli selle paragrahvi kohaselt näidata ka krediidikulukuse määra. (RekS 2008, kehtetu)

Justiitsministeeriumi õiguspoliitika osakond koostas 2008. aastal ka eelnõu, mille eesmärk oli kiirlaenude võtmisega üles kerkinud õigusliku korra kitsaskohtade eemaldamine, mis viitas probleemidele kohtumenetlustes headele ärikommete vastavuse või raskete asjaolude ärakasutamise tuvastamisele. Muudatused võeti vastu 2009. aastal. (Tsviilseadustiku üldosa seaduse ja võlaõigusseaduse muutmise seadus SE 365)

2013. aastal võeti menetlusse võlaõigusseaduse ja reklaamiseaduse muutmise seadus, mille eesmärk oli täpsustada vastutustundlikku laenamise põhimõtet ning sooviti vältida tarbijakrediidi reklaamimisel seoste loomist riskivaba ja lihtsalt kättesaadava teenuse kohta finantsiliste probleemide lahendamiseks. Tarbijakaitseameti järelevalve käigus selgus, et ettevõtjad tõlgendavad vastutustundlikku laenamise põhimõtet erinevalt ning lükkavad suuremas osas vastutuse kliendi õlule – tarbijakrediidi kontroll oli nõrk. Lisaks eelnimetatud probleemile olid kiirlaenud liiga kergelt kättesaadavad ja neid kasutati tihtipeale tavapärase kulude katteks, mis tekitas võlga aga juurde. Eelnõuga vähendati tarbijaga manipuleerimist ning suurendati vastutustundlikku põhimõtte kasutamist laenamisel. Lisaks muudeti seadust kujul, mis annaks tarbijale siiski õige ja õiglase info otsuse tegemiseks. (Võlaõigusseaduse ja reklaamiseaduse muutmise seadus 347 SE)

2014. aastaks ei olnud maksehäired vähenenud – menetleti ja võeti vastu seadus krediidiandjatele ja vahendajatele. Määrati taoliste ettevõtete asutamise tingimused ning krediidiasutuste tegevusluba tuli taotleda Finantsinspeksioonilt. Nõuti pädevaid töötajaid, määrati juhtimine, hoolsuskohustused, et tagada vastutustundlikku laenamist. Antud seadus oli krediidiasutustele üks tähtsamaid ning muutis ettevõtluses laenudega palju. (Krediidiasutuste ja –vahendajate seadus 795 SE)

2016. aastal täiendati tarbija teadlikust võlaõigusseadustiku ja sellega seonduvates teiste seaduste muutmise. Õiguslike probleeme tarbijate ning krediidasutuste vahel oli jätkuvalt ning antud seaduse eelnõuga sooviti tõsta tarbijakaitset võttes kasutusele uus standardinfo teabeleht. Lisaks sätestati, et krediidilepingu võib sõlmida üksnes juhul, kui tarbija on maksevõimeline, ning tugevdati finantsjärelvalvet. (Võlaõigusseaduse muutmise ja sellega seonduvalt teiste seaduste muutmise seadus 152 SE)

Seadusi, mis reguleerivad krediidasutuste ja tarbijate vahelisi tehinguid, on erinevaid ning vaatamata pidevatele muudatustele, on krediidi väljastamise ja vahendamise seotud regulatsioonides siiski mitmeid kitsaskohti, mille tõttu on iga muudatus tarbijale kui ka krediidasutusele aktuaalne tänaseni. Laenuvõtjale on oluline usaldatav, heade tingimuste, kavatsustega ning jätkusuutlik ettevõtte. Krediidasutusele on oluline kliendi usaldus, arvamus, maksejõulisus ning ilmtingimata on juhtkond huvitatud jätkusuutlikkust ja kasumlikust ettevõttest.

Nagu käesolevas peatükis mainitud, on tagatiseta laenudega alates turule tulekust olnud mitmeid probleeme – pettused nii kiirlaenuandjate poolt kui ka tarbijate poolt, seadusandluse kitsaskohad. KiiRESTI kättesaadav tagatiseta laen ahvatleb tarbijaid ning mõjutab tegema otsuseid tausta uurimata, mis võib kliendile tekitada rohkem kahju. Võetakse laene olukorras, kus ratsionaalsus ei ole osa otsuse tegemisest, mille tulemusena sattuvad tarbijad makseraskustesse. Oluline on olla maksesuutlik ja täita tingimusi.

Samas on alates kiirlaenufirmade turuletulekust ette tulnud ka mitmeid kiirlaenufirmade pankrotte.

1.4. Tagatiseta laenude turg Eestis

Ettevõtjaid finantseerimistegevusalal on olnud Eestis palju, mille kohta on esitatud infot Majandustegevuse registris (edaspidi MTR). MTR andis kokku 254 vastet, millest vähemalt kaks ettevõtet on kustutatud seoses vabatahtliku lõpetamise, pankroti, kohtuotsuse või seaduse rikkumisega. (Majandus ja kommunikatsiooni ministeerium, tabel Ettevõtja)

Siinkohal on oluline välja tuua MiniCredit AS (edaspidi MiniCredit) ettevõtte teekond, kelle tegevus algas aastal 2008. MiniCredit tegeles muu laenuandmise ehk tagatiseta laenude väljastamisega kuni 2016. aastani, kui kuulutati välja pankrot. Veel enne pankroti väljakuulutamist kasutas MiniCredit ettevõtteid Directcom OÜ ja Postilennuk OÜ võlgnikelt raha sisse nõudmiseks,

kuid tegelikkuses ei omanud volitust tegelemaks nimetatud tegevusega. (Ametlikud teadaanded 2016; MiniCredit 2016)

Lisaks MiniCreditile on varasemalt pankroti läinud ka Q Ratsanikud PP AS (tuntud kui Reval Credit), kelle põhitegevusalaks oli laenude väljastamine. Reval Credit emiteeris võlakirju ning finantseeris oma tegevust peamiselt laenudega, mille tõttu oli omakapital madal. *Swedbank*'i poolt esitatud pankrotiavalduses mainiti ettevõtte laenulepingutest ja võlakirjadest tulenevate nõuete pikaajaline rahuldatus. (Kiirlaenufirma Reval...2010)

Antud situatsioon oli järjekordselt õppetund kõigile osapooltele, millest tulenevalt tõstis riik (Finantstsinspektsioon) järelvalvet krediidasutuste üle ning algatati krediidiastute ja – vahendajate seaduse eelnõu, et tugevdada krediidituruga seonduvat seadusandlust ja vähendada kohtuprotsesse.

Infot tarbijakrediidi pakkujate kohta aastatel 2000-2010 on raske leida, kuna tegemist oli väga uue ettevõtlusvormiga. Rohkem teavet on laekunud meediasse ja tarbija infoveebidesse pärast valuutavahetust ja paremate regulatsioonide sätestamist. Veel 2014. aastal oli krediidiettevõtjaid turul ligikaudu 100 (Kiirlaenuurg 2014, 2), kellest tänaseks on väljakujunenud populaarsemad:

- Omaraha;
- Credit 24;
- Ferratum;
- SMSraha, Laen.ee;
- Bigbank. (Kõik laenupakkujad 2019)

2005. aastal alustas oma tegevust Placet Group OÜ (edaspidi SMSraha), kelle põhitegevusalaks on kiir- ja tarbimislaenude väljastamine. 2007. aastal tuli Eesti krediiditurule uus bränd SMSmoney ning aastate jooksul lisandus neid veelgi nii Eesti kui ka Leedu turule –Laen.ee, Autokiirlaen.ee, Smspinigai, Paskolos.

Leedus on SMSrahal tütarettevõtte Nordecum UAB, kelle on omakorda tütarettevõtte ITM Inkasso UAB, ja Poolas Nordecum Sp. Z.o.o. Placet Group OÜ eesmärgiks on olla usaldusväärne partner kvaliteetse teenuse pakkumisel ning eelnimetatud omadustega soovitakse kasvatada kliendiportfelli. Missiooniks on pakkuda kiiret ja parimat lahendust ning prioriteediks on igale kliendile individuaalne lähenemine, mis on mõlemale poolele aktsepteeritav. (Placet Group OÜ majandusaasta aruanne 2017; Placet Group...2019) SMSraha pakub nii krediidikontot kui ka

mitmeid erinevaid laene nagu väikelaen, hüpoteeklaen, SMS laen, kiirraen, tarbimislaen. Erinevus on kindlasti laenusummades ja intressimäärades, kuid palju informatsiooni Placet Group kodulehelt ei leia. (Placet Group...2019) SMSraha pakub tagatiseta laene kuni 7500 eurot maksimum 60 kuuks, mille krediidikulukuse määr võiks olla 54,34% (SMSraha...2019).

BB Finance OÜ (edaspidi Raha24) alustas oma tegevust 2006. aastal põhitegevusalaga väljastada tarbimislaene eraklientidele Powerful OÜ nime alt. Hiljem muudeti ettevõtte nimi Raha24-ks, mis on ühtlasi ka ettevõtte poolt kasutatav bränd. 2015. aastaks oli ettevõtte nimi muudetud BB Finance OÜ-ks. 2017. aastal ühines ettevõttega ka Avanss OÜ ning Kiirraened OÜ.

Ettevõtte Raha24 on seadnud eesmärgiks keskenduda püsiklientidele ning tõsta teenuse kvaliteeti. (BB Finance OÜ majandusaasta aruanne 2015) Lisaks majandustegevusele Eestis väljastatakse laene ka Soomes ja Tšehhis. (Our Markets...2019)

Raha24 pakub nii krediidikonto teenust, mille olemasolul on võimalik küsida ka väikelaenu kuni 5000 eurot ja kuni 60 kuud (Raha24...2019). Krediidikonto avamine tarbijale tasuline ei ole, kuid lepingutasu on alates 3,5%. Krediidikulukuse määr näidis olukorras on 1000 euro laenamisel 12 kuuks 19,95%. (Krediidikonto hinnakiri...2019)

IPF Digital OÜ (edaspidi Credit24) asutati 2004. aastal nimega Jacob Group OÜ. Veel 2014. aastal kandis ettevõtte nime MCB Finance Estonia OÜ (IPF Digital Estonia OÜ...2019). Alates 2015. aastast kuulub ettevõtte Briti laenufirmale International Personal Finance Plc-le. Credit24 põhitegevusalaks on kiire, mugava, lihtsalt arusaadava, paindlikku krediiditeenuse pakkumine Eestis. (IPF Digital OÜ majandusaastaaruanne 2017) Pakutakse nii lühiajalisi tagatiseta laene kui ka krediidikontot. Krediidikontol ei rakendu lepingutasu ning intress on 2-3,9% kuus. Siiski on krediidikulukuse määr krediidikonto puhul 27,74-59,28% tingimustel, et välja kantav raha on maksimaalne ja tagasimaksmiseks 12 kuu jooksul. (Krediidikonto hinnakiri...2019)

Laenu on võimalik võtta 50-4000 eurot ning lepingutasu on alates 2% laenusummast. Laenu periood on 6-36 kuud ning krediidikulukuse määr alates 56,22%. (Väikelaenu hinnad...2019)
Kõik teenused on kätte saadavad ööpäevaringselt.

Bondora AS (edaspidi Bondora) asutati aastal 2008 ning on kandnud nime Sõbralaen OÜ ja Isepankur OÜ. (Bondora AS...2019) 2017. aastalõpu seisuga on Bondoral kolm tütarettevõtet: Bondora Servicer OÜ, kelle põhitegevuseks on võlamenetlus; Bondora Capital OÜ ning tema tütarettevõtte BC Structured Finance OÜ, kelle tegevusalaks on kontserni abitegevused finantseerimisel. (Bondora AS majandusaasta aruanne 2017)

Bondora põhitegevuseks on laenude väljastamine, mis esmaskordselt tegevusajaloos lõppes 2017. aastal kasumiga.

Bondora pakub mitmeid erinevaid tagatiseta laene nagu autolaen, tarbimislaen, kiirlaen, SMS laen jne. Laenu saab taotleda 500-10 000 eurot perioodiks 3 kuud kuni 5 aastat. Intressimäär on alates 8,98%. Lepingutasu on 5,95% laenusummast ning laenude haldamise tasu 4% aastas. Krediidikulukuse määr on 19,66% kuni 60,03%. (Laenutingimused...2019)

1.5. Uuring tagatiseta laenude kohta

Lõputöö raames viis autor läbi ka küsitluse (vt Lisa 1), et koguda informatsiooni vastajate teadlikkusest ja kokkupuutest tagatiseta laenudega tegelevate ettevõtetega. Lisaks uuriti ka inimeste investeerimiskogemusi, kuid seoses lõputöö eesmärgi fokusseerimisega ei kasutatud neid andmeid analüüsimisel. Küsitlus oli teostatud *Google Drive* keskkonnas ning viidi läbi lumepalli meetodil *Facebook* sotsiaalvõrgustikus. Küsitlus oli anonüümne ning koostamisel lähtuti lõputöö eesmärgist.

Vastajaid oli kokku 121, kellest 14% olid mehed ja 86% naised.

Kõige rohkem oli vastajaid vanuses 18-21 ning kõige vähem 42-50 aastaseid ja üle 50 aastaseid vastajaid.

Autor soovis teada, millised nimetatud ettevõtted olid tuttavad ning kas nendega oli vastajatel ka kokkupuude olnud. Nimekiri ettevõtetest oli järgmine:

- BB Finance OÜ – Raha24;
- Bondora AS;
- IPF Digital OÜ – Credit24;
- Placet Group – SMSMoney, Laen.ee;
- Ferratum Bank PLC;
- Omaraha OÜ;
- Bigbank AS;
- Creditstar Estonia AS;
- TF Bank AB Eesti Filiaal;
- Ühisraha OÜ – Kreditex.

Valikutest kõige tuntumad oli Bigbank AS (108 vastajat) ja IPF Digital OÜ ehk Credit24 (76 vastajat) ning kõige vähem tuntum Ferratum Bank (50 vastajat). Teised ettevõtted olid tuttavad üle 50%-le vastajale. Siiski ei olnud otsest kokkupuudet 82,6%-le vastajaskonnast, kes tõid põhjuseks laenuvajaduse puudumise või laenamise mitte pooldamise.

Peamine põhjus, miks vastajad olid eelnimetatud ettevõtetega seotud, oli 11 vastajal investeerimine, mis oli autori jaoks positiivne üllatus. 10 inimest vastanutest on ka laenu võtnud. Lisaks kõige populaarsematele vastustele oldi kokku puutunud peale krediidikonto omamise ka muudel eesmärkidel – hoiustamine, töötajate koolitamine, liising, nõustamine, reklaam.

Otsus laenuvõtmise või krediidikonto loomise kohta võeti vastu 48,1% juhul krediidikulukuse määra alusel ning 51,9% juhul intressimäära alusel. 10 vastajat pidas ka oluliseks usaldusväärset ettevõtet. Otsuseid võeti vastu ka sõbra soovitusel, soodsate tingimuste, kiireloomulise väljaminekute tõttu ning leiti ettevõtte, kes oli ainsana nõus laenu andma.

Põhiliselt taotleti väike-, auto- või kinnisvaralaenu. Kiirlaene oli taotletud vaid kolmel juhul ning SMS laene mitte ühelgi juhul.

Lõputöö autor soovis teada, kui võrd uuriti enne laenu andmist/krediidikonto loomist laenaja tausta. Enamasti sooviti tarbijatelt eelneva kuue kuu pangakonto väljavõtet ning küsiti infot olemasolevate laenude kohta. Oluline oli laenaja olemasolev töökoht ja kontrolliti isikusamasust. Neljal juhul aga kontrolli ei teostatud või oli minimaalne. Lisaks tõi üks vastaja välja ka väga õige tähelepaneku – pank käitus regulatsioonidele vastavalt, kuid pangasiseseid toiminguid kliendi tausta suhtes lõpuni ei avalikustata vältimaks võimalust manipuleerida maksejõulisusega, omafinantseeringu pärituoluga või lõpliku kasusaaja avalikustamisega. Otsustega oldi pigem rahul – soovitu sai teoks ja ettevõtetega probleeme ei ole olnud. Vähesel määral oli ka rahulolematust kõrge intressimäära või krediidikulukuse määraga.

Joonisel 1 on esitatud 100 vastaja hinnang krediidiasutustele kohandatud seaduste kohta, kus:

A – väga kesine;

B – seadusandlus kaitseb eelkõige eraisikuid, ettevõtetel on keerulisem;

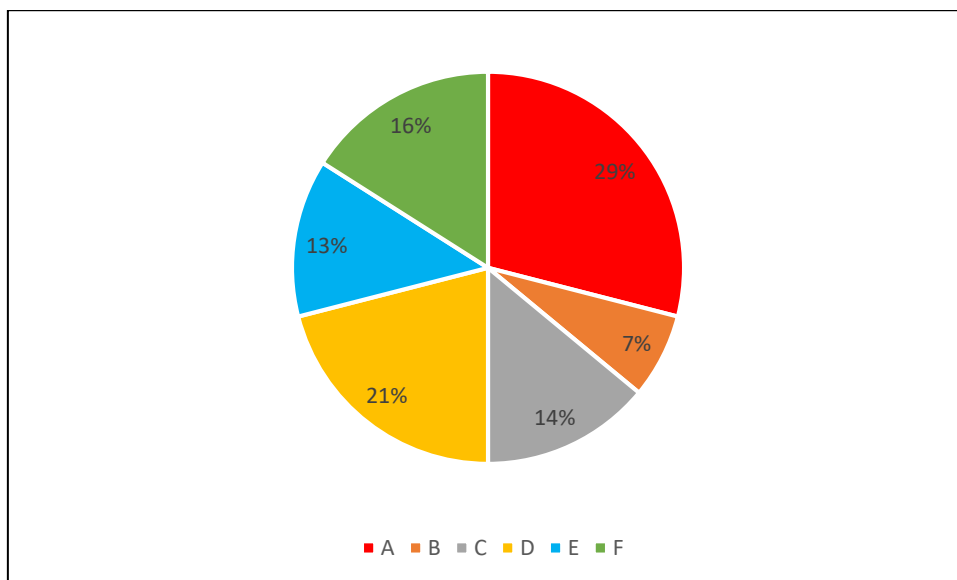
C – tarbijates on suudetud tekitada usaldus;

D – seadused on aidanud vähendada probleeme ja takistada rahapesu;

E – tänaseks päevaks on krediidiasutustele määratud väga head regulatsioonid;

F – muu.

Selgus, et 29% vastajatest hindavad seadusandlust kesiseks, kuid 21% vastajatest arvab, et seadused on kaasa aidanud probleemide vähenemisele. 14 vastajat arvavad, et seadusandlus on arenenud palju ning tekitanud usalduse tarbijates ning 13 vastajat on seadusandlusega väga rahul. Ülejäänud juhtudel ei osata teemat kommenteerida.

Joonis 1. Hinnang krediitiasutustele kohandatud seaduste kohta
Allikas: autori arvutused

Küsitluse koostaja uuris, milliseid soovitusi vastajad jagaksid potentsiaalsetele klientidele taoliste ettevõtetega kokkupuutel ning valikus olid järgmised variandid:

- uurida tausta;
- viia läbi finantsseisundi analüüs;
- arvutada investeringu tulusust eelnevatel aastatel;
- võrrelda teiste sarnaste ettevõtetega;
- kõik ülal nimetatud.

67% vastajatest arvasid, et kõik ülal nimetatud punktid on olulised – tuleks uurida tausta ja võrrelda sarnaste ettevõtetega. 22,2% vastanutest pidas vajalikuks ka finantsseisundi analüüsi koostamist.

Kokkuvõtvalt andis küsitlus mõningase ülevaate tarbijate teadlikkusest tagatiseta laenuandjate kohta, mis oli pigem kõrge. Autor sai piisavalt informatsiooni ettepanekute tegemiseks tarbijatele, mis on järgmised:

- uurida ettevõtte tausta, krediivõimelisust ja usaldusväärsust;
- uurida seadusi, et tulevikus vajadusel teada nii laenuandja kui –võtja õigusi ja kohustusi;
- järgida alati vastutustundlikku laenamist ja hea usu põhimõtet.

2. TAGATISETA LAENU PAKKUVATE ETTEVÕTETE FINANTSSEISUNDI ANALÜÜS

Tagatiseta laenude turul on viimaste aastakümnete kiire arengu tõttu ette tulnud mitmeid pankrotte ja muid finantsprobleeme. Veendumaks valimisse võetud ettevõtete jätkusuutlikkuses soovib autor anda hinnangu nende finantsseisundi kohta. Lisaks on oluline mõista, kuidas taolised ettevõtted finantseerivad oma tegevust, mille tõttu tuleb uurida nende kapitalistruktuuri. Uuritava valdkonna ettevõtete turg olnud üsna turbulentsne, mis väljendub ettevõtete ühinemistes, soetustes, ning on olulise mõjuga firmade finantsseisundile. Seetõttu analüüsib autor ettevõtete näitajaid kasutades järgmisi finantsanalüüsi meetodeid: 1) horisontaalanalüüs; 2) vertikaalanalüüs; 3) suhtarvuanalüüs ja 4) pankrotiohu analüüs.

Ettevõtte peamine eesmärk on kasumlik äritegevus. Jõudmaks püstitatud sihini, on oluline analüüsida ettevõtete raamatupidamise aruandeid ja nende finantsnäitajaid, mis annavad infot maksevõime, kasumlikkuse, kulude efektiivsuse, ettevõtte kasvu, ressursi vajaduse jms kohta. Finantsinfo kasutajaid on erinevaid: investeerijad, konkurendid, koostööpartnerid, eraisikud, eelkõige ettevõtte juhtkond, kes teeb vastavalt tulemusele järeldusi ja edasisi otsuseid. (Soffer, Soffer 2003, 99).

Valitav analüüs sõltub infost, mida ettevõtte soovib ning see pannakse paika enne tegevuse alustamist. Põhilised kasutatavad aruannete analüüsi meetodid on järgmised:

- Horisontaalanalüüs – mitme perioodi väärtuste võrdlus absoluutsummas ja protsentuaalselt;
- Vertikaalanalüüs – osakaalude võrdlus bilansis varadest ning kasumiaruandes müügituludest, võrreldakse konkurentidega;
- Suhtarvuanalüüs – kahe näitaja jagatis, mille tulemus on kordades, protsentides, päevades, eurodes (Tearu, Krumm 2005, 17).

Peamine eesmärk on välja tuua nii tugevad kui ka nõrgad küljed finantsjuhtimises, -käitumises ning leida seoseid, mis põhjendaksid konkreetset nähtust. Taoline tegevus annab ka informatsiooni järgmiste sammude kohta, kui on soovi muuta ettevõtte tegevuse suunda või finantsstrateegiat.

Finantsanalüüs annab hinnangu minevikus toimunule ja arusaama infotarbijatele ettevõtte tegevusest. (Ilisson 2004, 11)

Järgmises alapeatükis on kirjeldatud nelja Eesti ettevõtte finantsseisundit, kes tegelevad peamiselt tagatiseta laenude väljastamisega. Aluseks võeti aastad 2014-2017 ning teostati bilansi ja kasumiaruande horisontaal ja-vertikaalanalüüs, suhtarvuanalüüs. Lisaks viidi läbi ka pankrotihu analüüs.

2.1. Horisontaalanalüüs

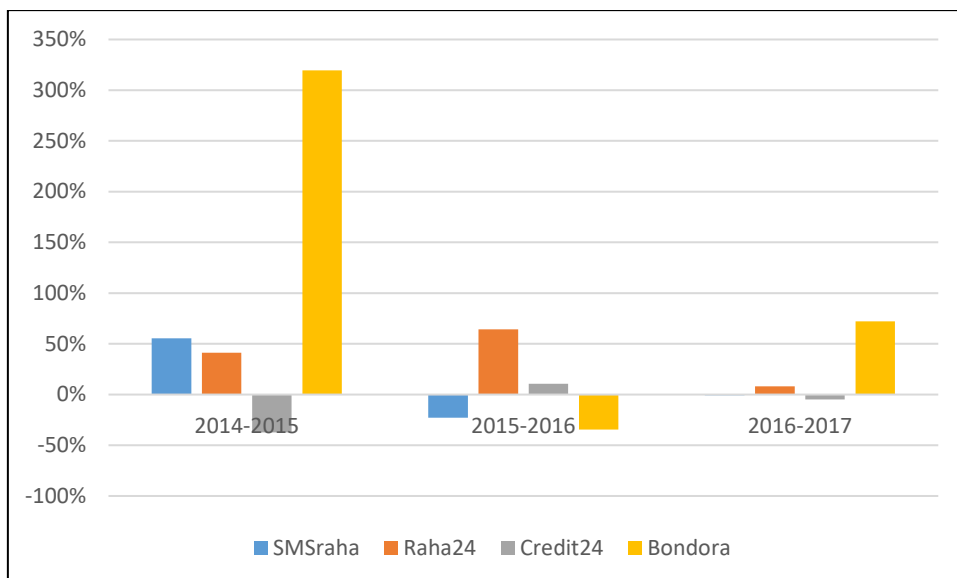
Horisontaalanalüüsi puhul võrreldakse valitud perioodide bilansi ja kasumiaruande kirjeid ning tuuakse välja muutused nii absoluutsummas kui ka protsentides (Nukka 2018, 11). Püütakse mõista, miks mõni näitaja on muutunud ning otsitakse trende ja seoseid. (Aruste 2007, 13).

Bilansi ja kasumiaruande horisontaalanalüüs tehakse järgmiste tarbimislaene pakkuvate ettevõtete kohta: Placet Group OÜ (SMSraha), BBFinance OÜ (Raha24), IPF Digital OÜ (Credit24) ja Bondora AS. Analüüsimiseks valiti just need ettevõtted, kuna autori hinnangul oli tegemist Eesti turul kõige populaarsemate firmadega.

Tagatiseta laene väljastatavate ettevõtete jaoks on bilansikirjetest raha ja pangakontod ning nõuded ühed olulisemad – laenamiseks peab olema ettevõttel raha ning nõuetest selgub tulevikus laekuv summa.

Järgmisel joonisel on välja toodud ettevõtete käibevarade muutused, mis on küllaltki erinevad (vt Joonis 2).

Suuri muutusi esineb aastal 2015, mis võib olla tingitud krediidasutuste ja –vahendajate seaduse loomisega, nõudes krediidasutustelt Finantsinspektsiooni poolt väljastatud tegevusluba, tekitades seejuures klientides rohkem usaldust.

Joonis 2. Ettevõtete käibevarade muutused

Allikas: autori arvutused

SMSraha horisontaalanalüüs näitas käibevarade 55% tõusu aastal 2015, mis on seotud väljastatud laenude järsu suurenemisega. Seis stabiliseerus 2016. aastal, kui nõuetest klientidele oli laekunud pangakontole võrreldes eelneva aastaga rohkem raha.

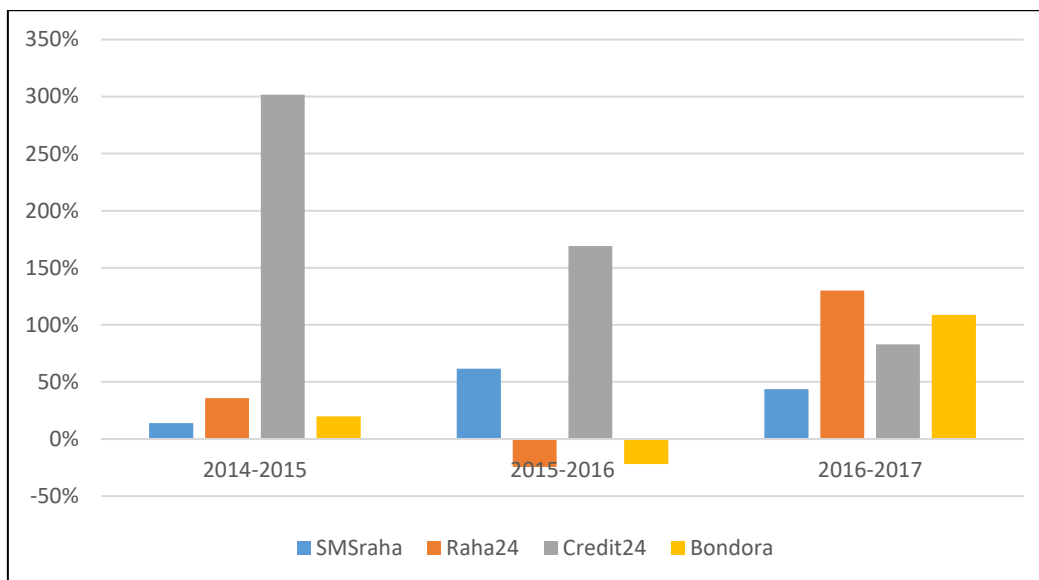
Raha24 muutused näitasid nõuete pidevat suurenemist, kuid siiski oli laekuv raha aastate jooksul väga kõikuv. 2016. aastal suurenes raha ja pangakonto kirje 183,08% ja järgneval aastal langes 79,58%,

Credit24 pangakontol olev raha kogus suurenes 2015. aastal 58,89%, mille tõi kaasa nõuete vähenemine 39,47% . 2016. aastaks oli Credit24 raha pangakontol tõusnud 102,62%, mille põhjus peitub laenu võtmises klientidele teenuse osutamiseks.

Bondora puhul ilmneb samuti nõuete pidev suurenemine (2015. aastal 319,6%, 2016. aastal 108,06% vt Joonis 2), kuid kasvab ka kontole laekuv summa, mis viitab laenude suuremale väljastamisele.

Horisontaalanalüüs näitab, et kõige suuremat tõusu põhivaras on teinud SMSraha ja Credit24 (vt Joonis 3). SMSraha puhul tulenes 2015. aasta 13,9% põhivara tõus finantsinvesteeringute kolmekordsest kasvust ja materiaalse põhivara tekkest – finantsinvesteeringud suurenesid soetatud osade pealt 480 088 eurot ja materiaalne põhivara suurenes ehitise soetamise tulemusena 490 781

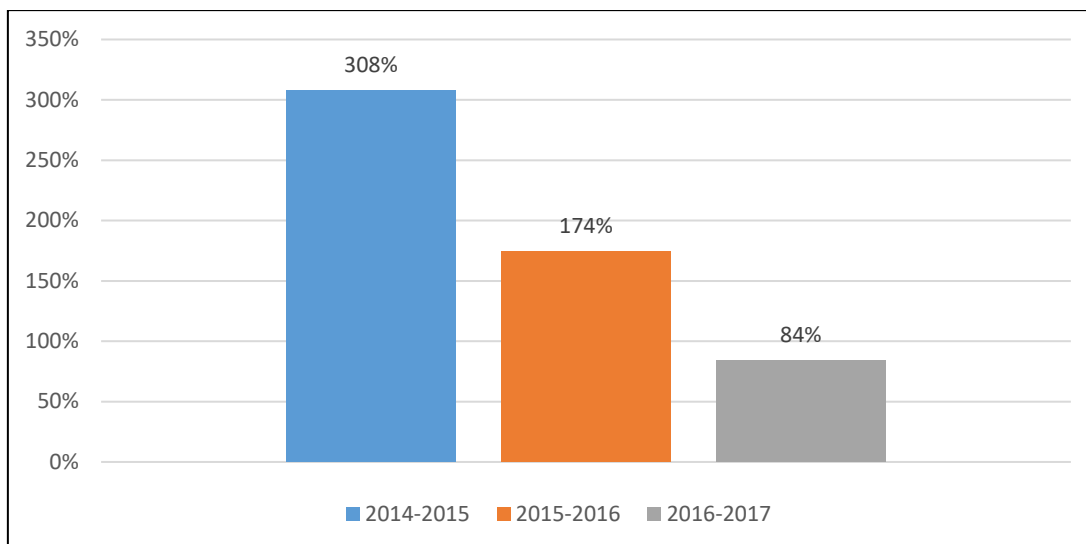
eurot. 2016. aastal on oluline välja tuua nõuete 80,3% suurenemine, mille kasv jätkus ka järgneval uuritavaal aastal. Järsud muutused on tingitud üle ühe aastaste laenude väljastamise tõusuga. Lisaks sai antud ettevõtte 2015. aasta lõpus Finantsinspektsiooni poolt krediitiasutuse tegevusloa, mis tõstis tarbijates usaldust ja võis olla määrav roll väljastatud laenude tõusul.

Joonis 3. Põhivara muutused

Allikas: autori arvutused

Credit24 põhivara analüüs toob välja pikaajaliste nõuete ja ettemaksete pideva suurenemise. Kuigi tõusu trend võrreldavatel aastatel väheneb, on oluline välja tuua 2015. aasta nõuete järsk 307,64%-ne tõus (vt Joonis 4), mis oli eelkõige tingitud 2015. veebruaris toimunud omanike vahetusest, mille tulemusena muutus ettevõtte nimi ja firma kuuluvus briti emaettevõtjale. Muudeti laenuandmise strateegiat ja Credit24 kaubamärgiga õnnestus suurendada klientuuri. Teistel põhivara kirjetel ei ole toimunud olulisi muudatusi.

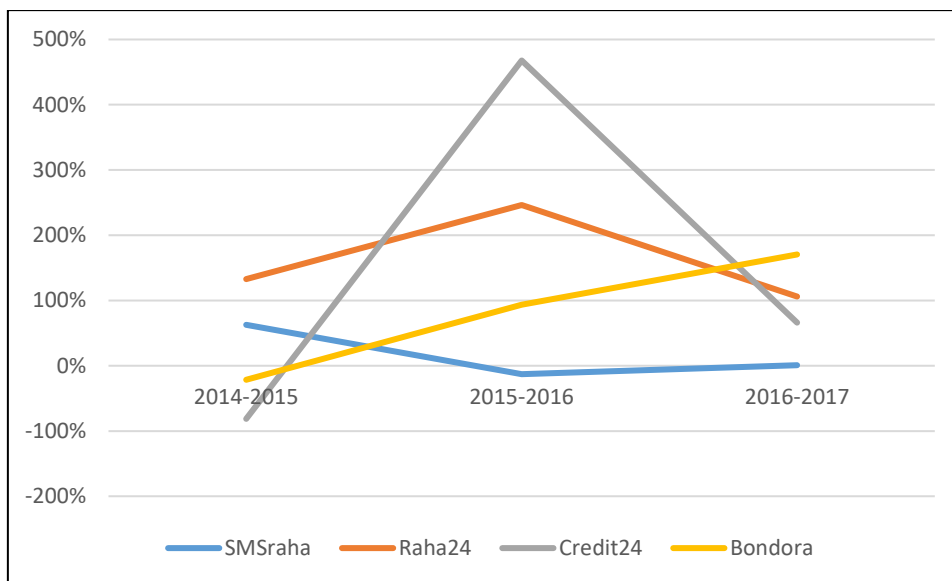

Joonis 4. Credit24 pikaajaliste nõuete muutus
Allikas: autori arvutused

Aastal 2015 toimus Raha24 finantsinvesteeringutes 201,82% tõus, mis oli tingitud kasumist tütarettevõttes. Järgneva aasta kaheksandal kuul ühines tütarettevõtte emaettevõtjaga, mille tulemusena finantsinvesteeringute väärtus oli 0. Kõige suuremad muutused põhivaras ilmsid aastal 2017, kui nõuded ja ettemaksed suurenesid 126,96%, materiaalne põhivara 163,72%, immateriaalne põhivara 1041,69%. Nõuete ja ettemaksete muutus oli seotud pikaajaliste laenude suurenemisega 2 982 314 euro võrra. Materiaalse põhivara summa tõus väljendub uute transpordi vahendite ja muude masinate seadmete soetamises. Aastaruande lisast ei selgu, mille tõttu immateriaalne põhivara suurenes, kuid võib oletada, et tegemist on aruandeperioodil ühinenud ettevõtete Avanss OÜ ja Kiirlaenu OÜ immateriaalse varaga.

Bondora puhul erilisi suuri muutusi, millele tähelepanu pöörata, ei ilmne. Välja võib tuua põhivara 240,65% muutuse 2015.aastal tingituna masinate ja seadmete soetusest. Kogu põhivara muutus 2017. aastal oli 108,84%, mille põhjuseks on finantsinvesteering tütarettevõtte näol.

Järgneval joonisel (vt Joonis 5) on välja toodud ettevõtete kohustiste muutused.

Joonis 5. Kohustiste muutus

Allikas: autori arvutused

Ülal-toodud jooniselt (vt Joonis 5) selgub, et kohustiste muutus on olnud kõige ebastabiilsem ettevõttel Credit24. Põhjuseks on ettevõtte laenukohustus, mis 2015. aastaks tasuti 6 000 000 euro ulatuses täielikult, kuid 2016. aastal leiti, et Credit24 vajab lisa finantseerimisallikat, mille tõttu oli laenukohustusi bilansis 5 400 000 eurot.

Raha24 kohustiste muutused eristuvad samuti teistest reljeefsemalt, mis väljendub nii lühi- kui pikaajaliste laenukohustiste kirjetel. Kõige suurem tõus toimus 2016. aastal (1 107 832 eurot), kui laene oli nii ettevõtetelt kui ka seotud ettevõttelt. Pikaajalised kohustised väga suurt tõusu ei näita (muutused alla 100%), kuid lühiajaliste kohustiste puhul on oluline välja tuua 2016. aasta muutus 490,58%, mis kõik on seotud ettevõtete ühinemisega.

SMSraha kohustised võrreldavatel aastatel esialgu tõusid 62,72%, kuid siis langesid ja stabiliseerusid. Olulistest muutustest toob autor välja 2015. aastal lühiajaliste laenude suurenemise 2 810 170 euro võrra. 2017. aastal lühiajalised kohustised vähenevad 73,97%, kuid pikaajalised kohustised suurenevad 139,21%, mis viitab suurele pikaajalisele laenule katmaks suurt laekumata jäänud summat ja tegevuse jätkamiseks.

Bondora kohustiste horisontaalanalüüsist selgus, et muutused toimusid eelkõige lühiajaliste kohustiste kirjetel. 2015. ja 2016. aastal laene ei olnud, kuid võlad ja ettemaksed suurenesid 2016.

aastal 93,79% tarnijatele tasumata arvete tõttu. 2017. aastal võeti uus laen, mis suurendas kohustisi 170,53%.

Omakapitali muutused on väljatoodud järgmises tabelis (vt Tabel 1).

Tabel 1. Ettevõtete omakapitali muutus (%)

	2014-2015	2015-2016	2016-2017
SMSraha	22,04%	6,60%	33,84%
Raha24	35,50%	13,85%	24,74%
Credit24	26,00%	5,99%	17,81%
Bondora	433,55%	-54,50%	11,60%

Allikas: autori arvutused

SMSraha, Raha24 ning Credit24 omakapital suurenes igal võrreldaval aastal (vt Tabel 1). Kuigi muutused nimetatud ettevõtetes ei ole väga suured, on oluline välja tuua mõned märkimisväärsed muutused. SMSraha kasum vähenes 39,18%, kuid siiski jäi omakapitali muutus positiivsesse vahemikku 2 000 000 euro suurendamise tõttu. 2017. aasta omakapitali tõus oli tingitud eelkõige aruandeaasta kasumi 92,11% tõusust.

Raha24 muutus 2015.aastal on põhjendatud osakapitali suurendamisega 97 450 euro võrra ning 2017. aasta kasv tuleneb aruandeaasta kasumi 45,95% suurenemisest.

Credit24 osakapital suurenes 2016. aastal 47 444 euro võrra. Lisaks suurenes eelmiste perioodide jaotamata kasum, mis selgitab 26% muutust omakapitalis. 2016. aasta oli ettevõttele tavapärasest kehvem ning saavutati 70,4% väiksem kasum eelnevast aastast. 2017. aastaks seis stabiliseerus ja omakapital suurenes 17,81%

Bondora 2015. aasta 433,55% omakapitali tõus oli tingitud aktsiate emiteerimisest kõrge ülekursiga ning samal ajal oli ettevõtte saanud kahjumit. Uusi aktsiaid emiteeriti ka järgnevatel aastatel kõrge ülekursiga ning ettevõtte oli 2016. aastal kahjumis. 2017. aastaks suudeti ettevõtte viia kasumini, mis viis ettevõtte omakapitali 11,6% tõusule.

Müügitulude horisontaalanalüüsi tulemused on toodud järgnevas tabelis. (vt Tabel 2)

Tabel 2. Ettevõtete müügitulude muutused (eurodes)

	2014-2015	2015-2016	2016-2017
SMSraha	815 532	1 299 897	900 447
Raha24	386 754	1 187 496	1 480 275
Credit24	-224 228	1 000 555	2 968 071
Bondora	1 015 360	1 712 054	2 663 597

Allikas: autori arvutused

Kasumiaruande horisontaalanalüüsisist selgus, et müügitulud olid võrreldavatel aastatel märkimisväärselt tõusnud, mis oli seotud väljastatavate laenude kasvuga.

SMSraha oluline muutus 2016. aastal oli seotud eelkõige müügitulu suurenemisega Poola turul.

Raha24 müügitulude suured muutused 2016. ja 2017. aastal olid tingitud klientuuri kasvust, ettevõtete laenuportfellide liitmise ja ettevõtete ühinemisega antud perioodidel.

Credit24 müügitulu vähenemine 2015. aastal võis tuleneda muutustest hinnapoliitikas. Müügitulu järsk suurenemine aastal 2016 ja 2017 oli tingitud omanike vahetusest ja strateegia muutusest, mille tõttu ollakse ka paindlikumad laenude väljastamisel.

Bondora kasumiaruande horisontaalanalüüsisist selgus, et ettevõtte müügitulu kasvas võrreldavatel aastatel keskmiselt 67,8%. Tulude pidev suurenemine oli seotud haldus- ja lepingutasude tõusuga ning oskusega müüa end kliendile, võita usaldus ja hea kaubamärk.

Ettevõtte tuludel ja aruandeaasta puhaskasumil on väga tugev seos, millest väljendub ettevõtte oskuses kontrollida kulusid ja pidada vastu pidevalt muutuvast majanduslikust keskkonnast (Robinson, Munter, Grant 2004, 187)

Järgnevalt on välja toodud ettevõtete olulisemad kulud ja aruandeaasta kasumi (-kahjumi) muutused (vt Tabel 3 ja Joonis 6).

Tabel 3. Olulisemad kulud kasumiaruannetes ettevõtete lõikes (eurodes)

	2014	2015	2016	2017
<i>SMSraha</i>				
tegevuskulud	2 417 300	3 557 927	4 842 491	4 919 338
tööjõukulud	1 101 936	1 412 010	1 585 570	1 917 776
<i>Raha24</i>				
tegevuskulud	428 426	562 037	1 511 986	1 582 594
tööjõukulud	397 666	491 452	562 626	832 038
<i>Credit24</i>				
üldhalduskulud	1 031 411	1 476 868	2 673 111	3 554 400
<i>Bondora</i>				
tegevuskulud	847 258	1 663 163	1 979 490	1 835 205
tööjõukulud	190 500	326 828	373 319	240 123

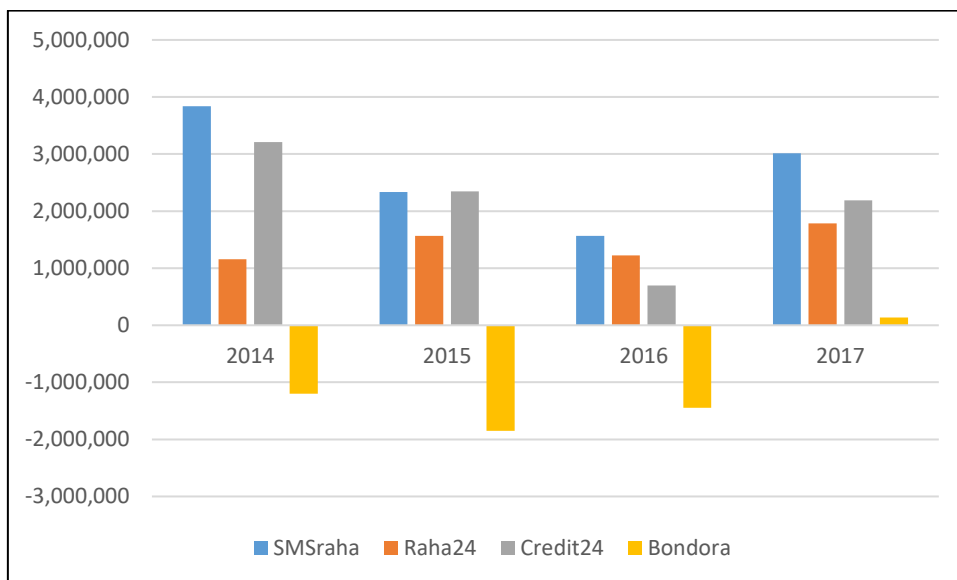
Allikas: ettevõtete majandusaasta aruanded

SMSraha puhaskasumi horisontaalanalüüsisist selgub, et 2016. aastal investeeris ettevõtte palju Leedus asutatud tütarettevõttesse, mille tõttu suurenesid nii mitmesugused tegevuskulud, kui ka tööjõukulud ning kasum kahanes. Lisaks on puhaskasumit mõjutanud ka dividendide väljamaksmine, mis maksustatakse tulumaksuga.

Raha24 puhaskasum tõusis 2015. aastal 34,92%, mis oli seotud tütarettevõtte teenitud kasumiga investeerimistulu näol. Kasumi vähenemine 2016. aastal oli seotud eelkõige tegevuskulude suurenemisega ettevõtete ühinemiste tagajärjel.

Credit24 puhaskasum on langenud aastatel 2014-2016 väljastatud laenude mahu suurenemise ja kliendibaasi laiendamise tõttu üle 50%, mille tõttu kasvasid ka otsesed tegevusega seotud kulud 2016. aastal 48,47% ning üldhalduskulud 81%. Kasumi 1 496 198 euro tõus oli tingitud müügitulu suurenemisega Eesti turul.

Bondora aruandeaasta kahjumi horisontaalanalüüsisist selgus, et 2016. aasta kahjumi suurenemine on tingitud peamiselt tööjõu kulude 93,6% tõusu tõttu. Vaatamata tööjõu- ja tegevuskulude suurenemisele 2016. aastal, suudeti müügitulu kasvu tõttu kahjumit vähendada ning 2017. aastal saavutati kulude vähendamise ning müügitulu kasvuga kasum.

Joonis 6. Ettevõtete aruandeaasta kasumid/-kahjumid (eurodes)

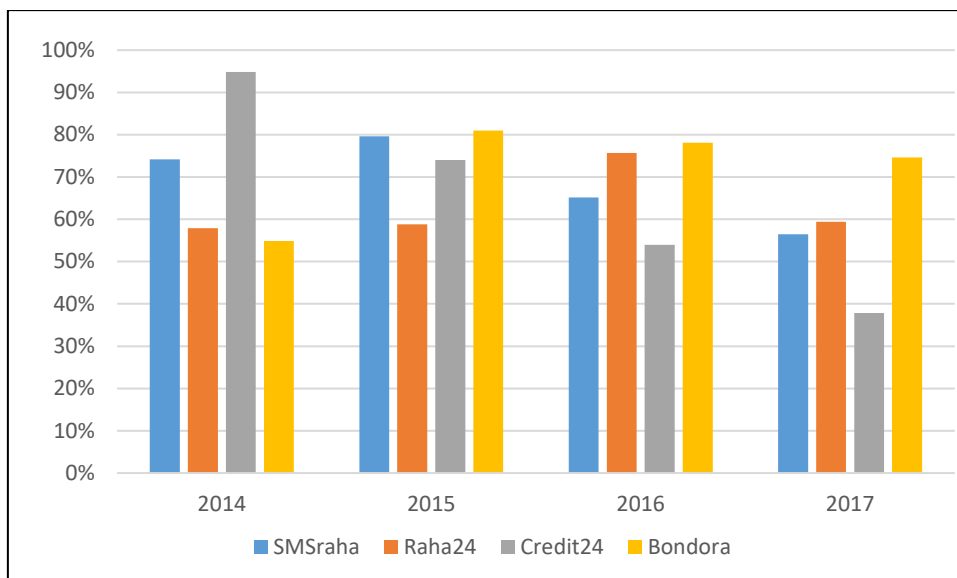
Allikas: autori arvutused

Horisontaalanalüüsi tulemusena hindab autor pigem edukamaks ettevõtte SMSraha, kelle muutused on olnud pigem stabiilsed. Probleemsemaks hindab autor ettevõtte Raha24, kelle puhul oli märgata tähelepanuväärseid kõikumisi bilansis varade kasutamisel ning ettevõtte tegevust finantseeriti peamiselt suuremahuliste laenudega, ilma milleta oleks ettevõtte olnud hädas. Taoline olukord viitab riskile olla jätkusuutlik.

2.2. Vertikaalanalüüs

Vertikaalanalüüsi puhul võrreldakse aruande struktuuri – bilansis leitakse kirjete osakaal koguvaredest ning kasumiaruandes müügituludest. Uuritakse dünaamikat kirjetel ning leitakse seoseid minevikus toimunuga. (Nukka 2018, 13)

Vertikaalanalüüsi osas vaadeldi esmalt käibevarade ja põhivarade osakaalu varadest (vt Joonis 7-8).

Joonis 7. Käibevarade osakaal varadest

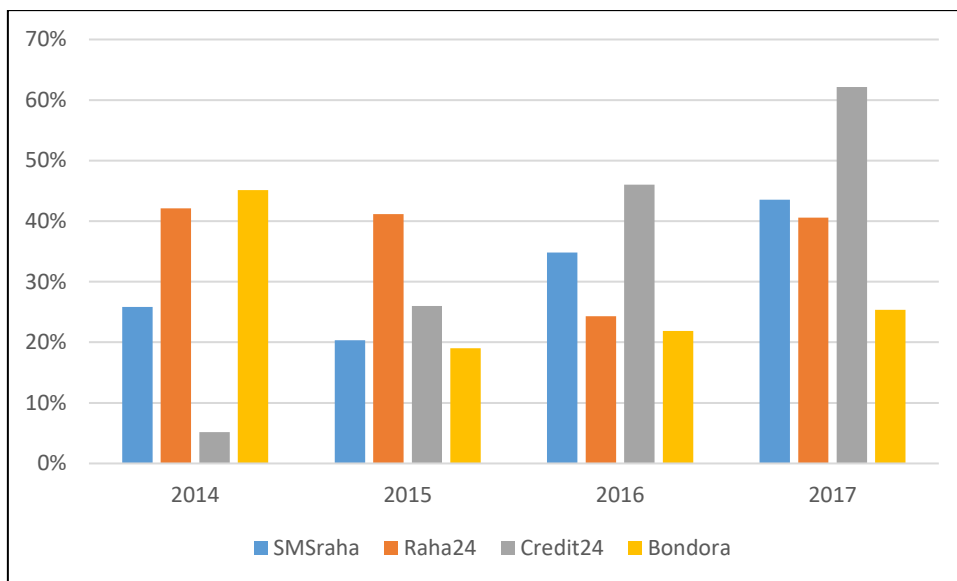
Allikas: autori arvutused

Ettevõtete käibevarade osakaal varadest on valdavalt kõrge (vt Joonis 7), siiski Credit24-l on see 2017. aastal suuresti erinev teistest ettevõtetest, mis on seotud põhivara 82,99% suurenemisega pikaajaliste nõuete arvelt. Lisaks võib märgata 2017. aastal käibevara osakaalu üldist vähenemist, mis on seotud pikaajaliste laenude väljastamisega.

SMSraha tulemused näitasid osakaalu kasvu 2016. aastal 5,48%, mis järgmistel aastatel langes. Vaatamata käibevarade tõusule aastate lõikes oli 2017. aastaks osakaal varadest 56,45%. Nähtus oli tingitud põhivaras esinevate pikaajaliste nõuete ja ettemaksete suurenemisest, mis väljendub ka põhivara osakaalus varadest.

Raha24 käibevara osakaal on aastate lõikes pigem stabiilne, 16,85% tõusu on märgata 2016. aastal, mis on tingitud nõuete suurenemisest ning põhivara langusest 24,33%. Muutus tulenes tütarettevõtte ühinemisest emaettevõtjaga, mille tagajärjel elimineeriti bilansis finantsinvesteeringud.

Järgmisel joonisel (vt Joonis 8) on välja toodud ettevõtete põhivara osakaal varadest.

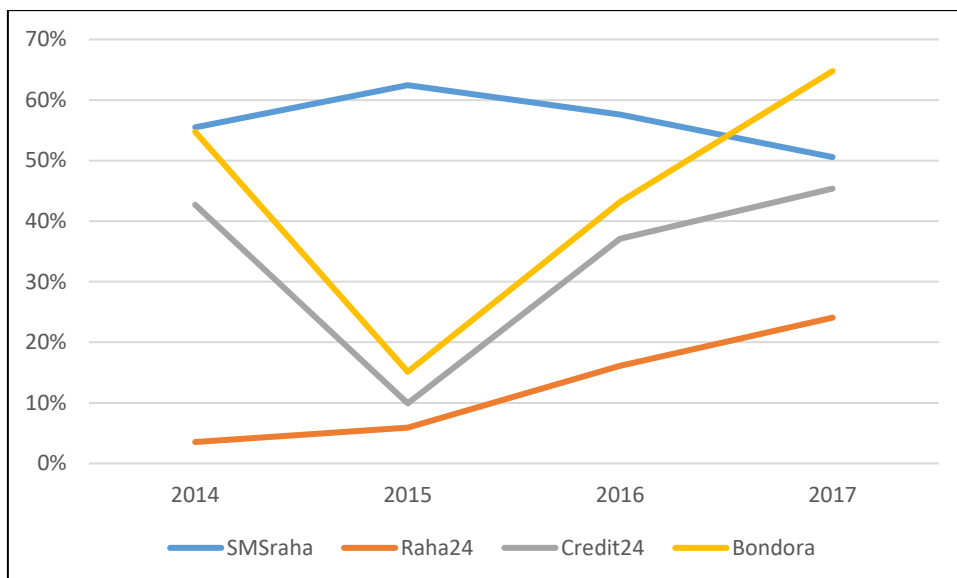
Joonis 8. Põhivarade osakaal varadest

Allikas: autori arvutused

Credit24 puhul käibevara pidevalt langes põhivara arvelt, mis tähendab, et ettevõtte hoidis palju likviidset raha pikaajalistes nõuetes kinni. Pidev põhivara suurenemine võib olla jätkusuutlikkusele ohuks.

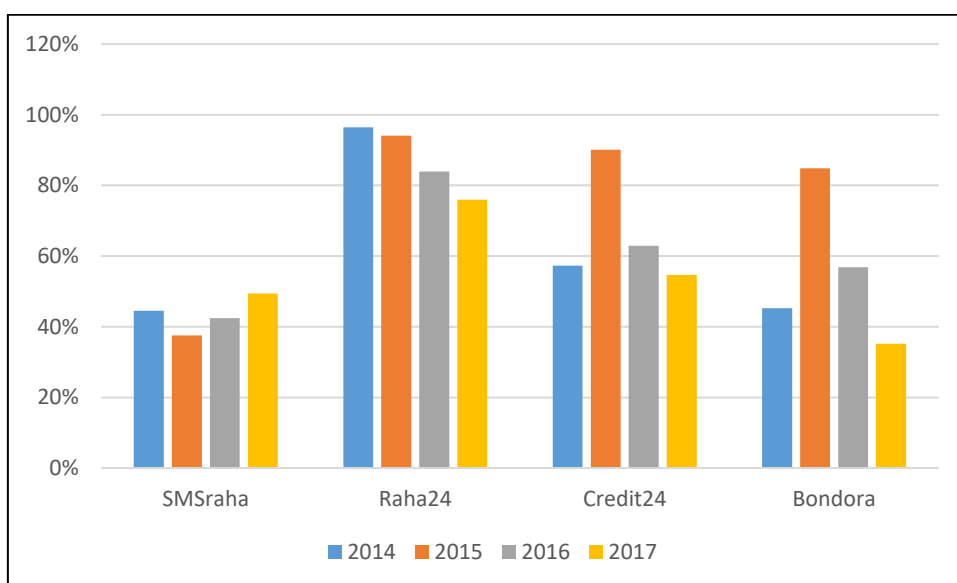
Veel 2014. aastal oli Bondora käibe- ja põhivara osakaalude vahe väike. 2015. aastal suurenes käibevara osakaal varadest 26,1% ning on edaspidi vähenenud väga vähe. Käibevara suurem osakaal võrreldes põhivaraga näitab ettevõtte võimet tasuda oma võlgu, kui finantskeskkond peaks muutuma.

Kohustiste vertikaalanalüüs (vt Joonis 9) näitas, et SMSraha keskmine kohustiste osakaal bilansimahust on kõige suurem (57%) ning kõige väiksem osakaal oli Raha24-l (12%). Kohustiste osakaal varadest on antud juhul seotud palju laenukohustiste olemasoluga. Nagu ka jooniselt näha langes nii Credit24 kui ka Bondora näitaja 2015. aastal järsult ja on tingitud laenukohustise tagasimakse tõttu. Et tegevust jätkata paremini, edukamalt võeti järgneval aastal uuesti laenu.

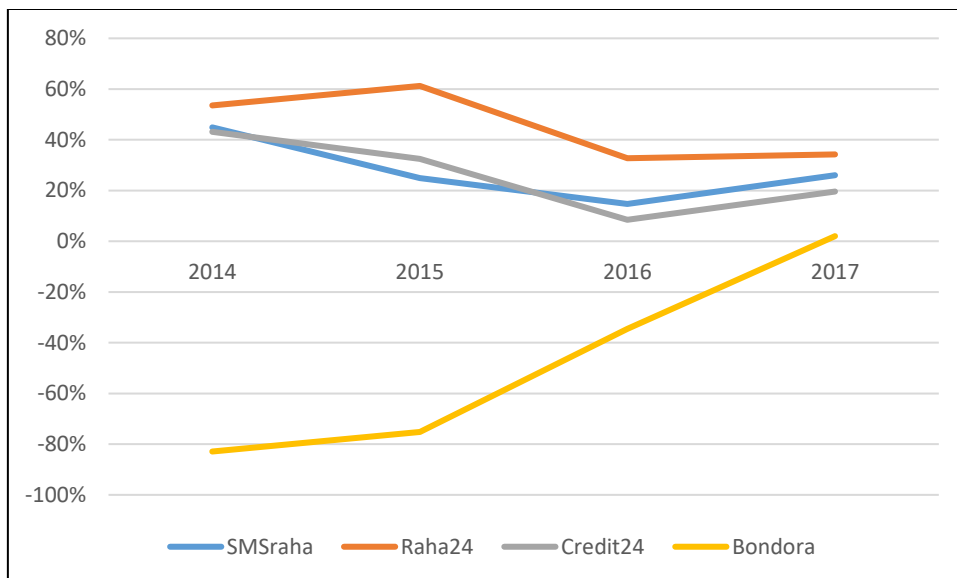
Joonis 9. Kohustiste osakaal kogukapitalist
Allikas: autori arvutused

Omakapitali suhe varadesse on võrreldavatel ettevõtetel väga erinev. Tulpdiagramm (vt Joonis 10) näitab, et SMSraha on kõige stabiilsem ning Raha24 omakapitali osakaal väheneb järk-järgult seoses varade pideva suurenemisega. Credit24 ja Bondora omakapitali osakaal bilansimahust on kõikuv, mis 2015. aastal on Credit24 puhul tingitud koguvarade vähenemisega ning Bondoral omakapitalis ülekursi 168,21% suurenemise tõttu.

Joonis 10. Omakapitali suhe kogukapitali
Allikas: autori arvutused

Kasumiaruande vertikaalanalüüsis võrreldi kirjete suhet müügituludesse (vt Joonis 11). 2016. aastal kahaneb SMSraha, Raha24 ja Credit24 puhaskasumi osakaal müügituludest, Bondora näitajad on kahjumi tõttu negatiivsed, kuid siiski tõusujärgus.

Joonis 11. Puhaskasumi osakaal müügitulust

Allikas: autori arvutused

Ettevõtted peaksid suunama tähelepanu tegevus- ja tööjõukuludele, mis näitavad kasvu igal võrreldaval aastal – Bondora puhul väljendub see kahjumina. Vertikaalanalüüsi tulemusena hindab autor kõige efektiivsemate ressursside kasutajaks SMSraha, kelle muutused on väga stabiilsed ja arukalt põhjendatavad.

2.3. Suhtarvude analüüs

Firma edukuse määrab tema kasumlikkus ja kasv, mida omakorda mõjutavad mitmed erinevad aspektid ettevõtluses: 1) konkureeriv turg; 2) kulude juhtimine; 3) dividendi poliitika. Suhtarvuanalüüs võimaldab võrrelda ettevõtteid aastate lõikes, mille tulemusena tuuakse välja nii tugevad kui ka nõrgad küljed, mis aitavad kaasa ettevõtte efektiivsuse parandamisele ja riskide maandamisele (Palepu, Healy 2013, 5-1; Peterson 2000, 117). Suhtarv on enamasti kahe näitaja jagatis, mille tulemus on kordades, protsentides, päevades, eurodes (Teearu, Krumm 2005, 117).

Järgnevates alapeatükkides on välja toodud SMSraha, Raha24, Credit24 ja Bondora suhtarvude analüüs, mis on grupeeritud vastavalt analüüsi väljundile.

2.3.1. Maksevõime analüüs

Maksevõime on ettevõttele üks kõige olulisemaid omadusi, mille abil selgitatakse välja ettevõtte potentsiaal katta kohustusi (Peterson 2000, 118). Kõige rohkem on huvitatud analüüsist tarnijad, kellele ollakse võlgu. Maksevõime analüüs koostatakse bilansiliste väärtustega ning analüüsis võrreldakse käibevara kohustistega. (Tearu, Krumm 2005, 19)

Üks enimlevinuid maksevõime näitajaid on lühiajaliste kohustiste kattekordaja, mis arvutatakse järgmise valemi alusel:

$$\text{Lühiajaliste kohustiste kattekordaja} = \frac{\text{käibevara}}{\text{lühiajalised kohustised}} \quad (1)$$

Võrreldakse raha ja vara, mis nõuetena aasta jooksul peaks laekuma ja kohustistena kuuluvad aasta jooksul maksmisele (Alexander 2018, 29). Kui väärtus on liiga kõrge, on käibevarades liialt raha ja ressursse kasutatud ebaefektiivselt (Tearu, Krumm 2005, 19).

Järgmises tabelis (vt Tabel 4) on välja toodud ettevõtete lühiajaliste kohustiste kattekordajad. Kriteeriumid hindamiseks on järgmised (Tearu, Krumm 2005, 20):

$k \geq 1,6$ hea maksevõime,

$k = 1,20 - 1,59$ rahuldav,

$k = 0,9 - 1,19$ mitterahuldav,

$k \leq 0,9$ nõrk.

Tabel 4. Lühiajaliste kohustiste kattekordajad (kordades)

	2014	2015	2016	2017
SMSraha	2,39	2,10	1,74	6,65
Raha24	16,36	21,25	5,91	3,04
Credit24	2,22	7,46	1,45	0,83
Bondora	1,00	5,35	1,81	2,39

Allikas: autori arvutused

Kõige paremate tulemustega jääb silma SMSraha (vt Tabel 4), kes on suutnud oma ressursse efektiivselt kasutada ja hoida näitajat hea maksevõime piires. 2017. aastal suurenes näitaja küll 6,65-le, mille põhjus on lühiajaliste kohustiste vähenemine laenu tagasimakse tõttu.

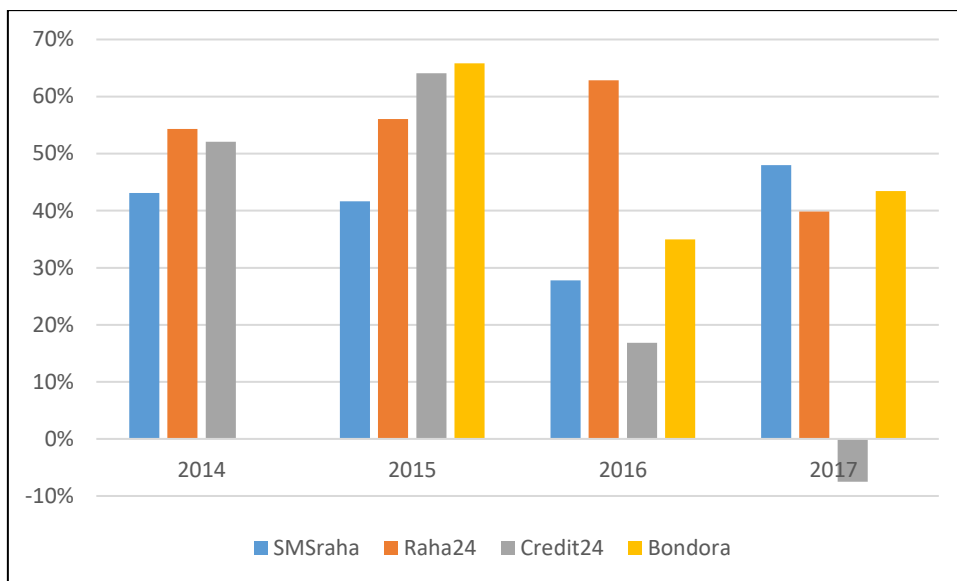
Raha24 lühiajaliste kohustiste kattekordaja on väga hea. Siiski esimestel võrreldavatel aastatel on tegemist liiga kõrge väärtusega, mis viitab käibevarades olevale liigsele rahale – Raha24 puhul on enamik raha kinni nõuetes.

Credit24 kattekordaja on väga muutuv. 2014. ja 2015. aastal hoiti maksevõimet heal, tugeval tasemel, kuid juba 2016. aastal langes näitaja järsult tingituna laenu võtmisest. Sama nähtus esineb ka 2017. aastal – põhjus peitub ettevõtte strateegia muutuses väljastamiseks rohkem pikaajalisi laene.

Bondora näitaja 2014. aastal oli mitterahuldav ning tulenes käibevara ja lühiajaliste kohustiste suhteliselt võrdselt väärtusest. Järgnevatel aastatel suurendati müügitulu nii palju, et käibevara suurenes ja suudeti maksta ka bilansis näidatud lühiajaline laenukohustus.

Puhaskäibekapitaliga tuvastatakse pikaajaliste finantseerimisallikate suunatus käibevaradesse ning maksevõimelisuse jätkamiseks peaks näitaja olema positiivne. Suhtarvudes käsitletakse puhaskäibekapitali osakaalu varadest – mida kõrgem näitaja, seda maksevõimelisem on ettevõtte (Teearu, Krumm 2005, 21). Valem on järgmine:

$$\text{Puhaskäibekapital varadest} = \frac{\text{käibevara-lühiajalised kohustised}}{\text{varad}} \times 100 \quad (2)$$

Joonis 12. Puhaskäibekapitali osakaal varadest
Allikas: Autori arvutused

Üleval toodud jooniselt (vt Joonis 12) on näha, et ettevõtete puhaskäibekapitali 36sakaal varadest on väga muutuv. SMSraha puhaskäibekapitali osakaal langes 2016.aastal üle 10%, mis on tingitud järsust käibevarade tõusust nõuete ja ettemaksete kirjel.

Raha24 puhaskäibekapital varadest esimesel kolmel võrreldaval aastal olulises osas ei muutu. 2017. aastal langeb näitaja järsult 39,84%-le. Põhjuseks on lühiajaliste kohustiste suurenemine võetud laenu tõttu, et tagada ettevõtte tegevus.

Credit24 näitaja alates 2015. aastast langeb, mis on samuti seotud laenukohustisega ning selle tõttu lühiajaliste kohustiste suurenemisega. Negatiivne näitaja 2017. aastal viitab nõrgale maksevõimele.

Bondora puhaskäibekapitali näitaja on väga ebastabiilne – käibevara suurenemisele ja laenumaksete puudumise tõttu tõusis see 2015. aastal, kuid juba 2016. aastal see käibevara languse ning lühiajaliste võlgade ja ettemaksete tõttu langes. Kokkuvõtvalt on tegemist pigem maksevõimelise ettevõttega, kuid näitajat tuleks pidevalt jälgida.

2.3.2. Varade efektiivsuse analüüs

Kuna lõputöös on tegemist ettevõtetega, kelle peamiseks tegevuseks on laenude väljastamine, siis leidis autor, et kõige mõistlikum viis varade efektiivsuse mõõtmiseks oleks varade käibekordaja

arvutamine. Antud näitaja annab infot iga varasse investeeritud ühiku kasumlikkuse kohta. Tihti peale arvatakse, et mida suurem on varade väärtus seda parem. Siiski nii see ei ole ning on oluline hinnata müügitulude suhet varadesse. Mida suurem on näitaja, seda efektiivsemalt kasutab ettevõtte oma varasid. (Higgins 2012, 42)

Valem on järgmine:

$$\text{Varade käibekordaja} = \frac{\text{müügitulu}}{\text{koguvarad}} \quad (3)$$

Ettevõtete käibekordajad on välja toodud järgmises tabelis (vt Tabel 5)

Tabel 5. Varade käibekordaja (kordades)

	2014	2015	2016	2017
SMSraha	0,52	0,39	0,47	0,45
Raha24	0,40	0,34	0,39	0,39
Credit24	0,46	0,56	0,42	0,42
Bondora	1,32	0,79	1,97	1,79

Allikas: autori arvutused

Arvutustest selgus, et valdavalt on ettevõtete tulemused sarnased v.a Bondora, kes vaatamata kahjumile on varasid kasutatud suhteliselt efektiivselt. Kõige kehvemad tulemused esinesid Raha24 analüüsil, mis oli tingitud nii müügitulude kui ka varade kasvust.

Siinkohal tuleb võtta ka arvesse ettevõtete tegevusala, milleks on laenude väljastamine, ning mille tõttu on nõuded varades tavapäraest ettevõtetest kõrgemad põhjustades käibekordaja vähenemise.

2.3.3. Võõrkapitali kasutamise analüüs

Võõrkapitali kasutamise analüüsis keskendutakse ettevõtte finantseerimisallikatele eelkõige võõrkapitalile. Analüüs annab infot kui suurem määral kasutab ettevõtte oma tegevuste katmiseks laenatud vahendeid ning kas ollakse võimelised katma võõrvahenditega seotud kulusid. (Teearu, Krumm 2005, 24) Oluline on hoida tasakaalu võõrkapitali ja omakapitali osakaaludel, kuna omakapitali oluline vähenemine on alati märk jätkusuutlikkuse riskist.

Võlakordaja on nii ettevõtte omanikele kui ka investoritele üsna oluline näitaja. Tegemist on vertikaalanalüüsi väljundiga ning seda on analüüsitud lõputöö teise peatüki alapeatükis 2.2.

Võõrkapitali suhe omakapitali on üks osa maksevõimelisuse näitajatest, kuid tuleb rõhutada pikaajalist maksevõimet.

Valem on järgmine:

$$\text{Võõrkapitali suhe omakapitali} = \frac{\text{kohustised}}{\text{omakapital}} \times 100 \quad (4)$$

Järgnevas tabelis (vt. Tabel 6) on välja toodud võõrkapitali suhe omakapitali:

Tabel 6. Võõrkapitali suhe omakapitali

	2014	2015	2016	2017
SMSraha	124,76%	166,35%	135,92%	102,35%
Raha24	3,67%	6,31%	19,19%	31,70%
Credit24	74,57%	11,02%	59,02%	83,08%
Bondora	121,09%	17,82%	75,91%	184,01%

Allikas: autori arvutused

Suuremad võõrkapitali kasutajad eristuvad kiiresti, need on eelkõige SMSraha ja Bondora. Nemad kasutavad võõrkapitali rohkem kui on omakapitali, mis võib finantskeskkonna halvenes tekitada riske.

Soliidsuskordaja näitab, kui suurelt rakendatakse finantsvõimendust ettevõtluses. (Tearu, Krumm 2005, 26) Arvutatakse järgmise valemiga:

$$\text{Soliidsuskordaja} = \frac{\text{omakapital}}{\text{kohustised} + \text{omakapital}} \times 100 \quad (5)$$

Soliidsuskordaja on ka üks vertikaalanalüüsi väljundeid ning autor on seda analüüsinud alapeatükis 2.2.

2.3.4. Rentaabluse analüüs

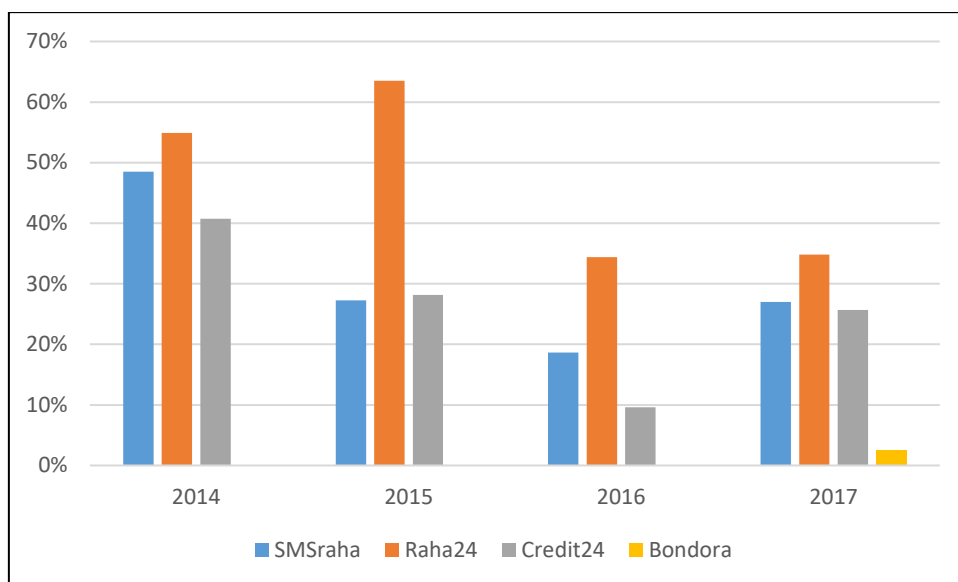
Rentaabluse analüüsis võrreldakse kasumisummat ning kasumi saavutamiseks kasutatud ressursse (Tearu, Krumm 2005, 27). Rentaabluse suhtarve loetakse ka kasumiaruande vertikaalanalüüsi väljunditeks ning antud näitajad on ettevõttele ühed kõige olulisemad, kuna annavad vastused nii võlausaldajatele kui ka omanikele, kui otstarbekas on investeerida ettevõttesse (Ilisson 2004, 192).

Esimene arvatud suhtarv oli ärikasumi rentaablus, mis käsitleb ettevõtte tegelikku tasuvust. Antud näitaja iseloomustab kulusid, mis on seotud äritegevusega ning vaatleb äri tervikuna. (Tearu, Krumm 2005, 28)

Valem on järgmine:

$$\text{Ärikasumi rentaablus} = \frac{\text{ärikasum}}{\text{netokäive}} \times 100 \quad (6)$$

Jooniselt 13 on näha, ettevõtete ärikasumi rentaablus. 2014. aasta on omanikele olnud pigem tasuv, kuid 2016. aasta on jällegi nõrgimate näitajatega. Madalseis võib olla tingitud ebatõenäoliselt laekuvatest nõuetest, mis nii SMSraha kui ka Raha24 puhul on selgelt tõusnud üle kahe korra. Credit24 puhul oli märgatav tõus juhtimiskuludes ning laenude ja nende tasude provisjoni. Seoses kahjumi teenimisega Bondoral aastatel 2014-2016 rentaablust ei esinenud.

Joonis 13. Ärikasumi rentaablus

Allikas: autori arvutused

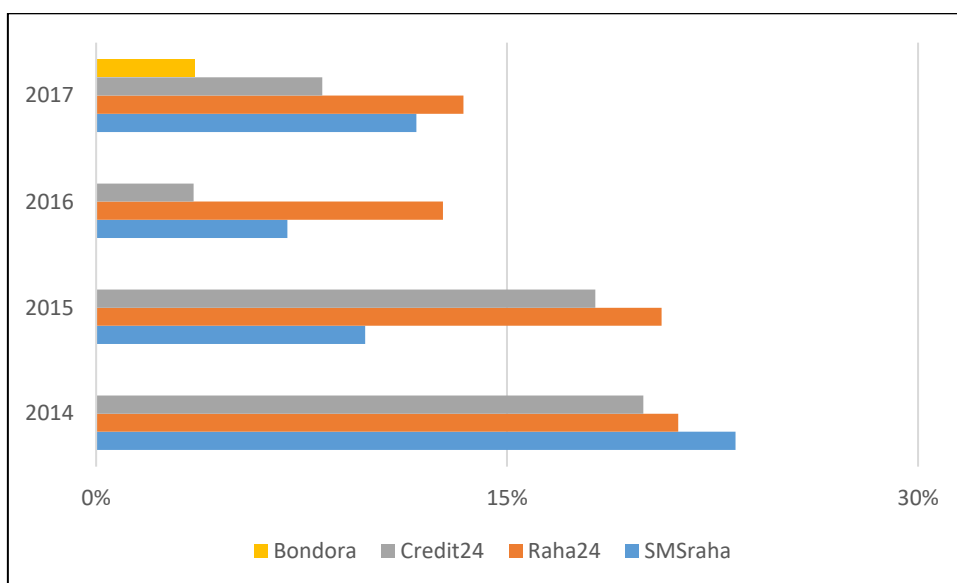
Peale finantskulude maha arvamist saadakse puhaskasum ning vaadeldes suhet müügituluse selle rentaabluse, mis näitab mitu protsenti igast teenitud eurost jääb omanikele alles (Ilisson 2004, 203) Näitajat nimetatakse nii käibe puharentaabluseks kui ta tasuvusmarginaaliks. Valem on järgmine:

$$\text{Tasuvusmarginaal} = \frac{\text{puhaskasum}}{\text{netokäive}} \times 100 \quad (7)$$

Tasuvusmarginaal avaldub ka vertikaalanalüüsis ning nagu antud peatükis kirjeldati on 2016. aastal ettevõtted üsna sarnases seisus, kus näitaja on järsult kahanenud.

Omanikele on väga oluline välja tuua iga ettevõttesse paigutatud ühiku puhaskasum. Näitaja annab infot varade efektiivse kasutamise kohta, et omanikud saaksid teha järeldusi varade maksimeerimiseks kasumi saavutamisel. (Aruste 2007, 44) Varade puhasrentaabluse valem on järgmine:

$$\text{Varade puhasrentaablus (ROA)} = \frac{\text{puhaskasum}}{\text{varad}} \quad (8)$$

Joonis 14. Varade puhasrentaablus.

Allikas: autori arvutused

Varade puhasrentaabluse arvutamisel kasutas autor varasid aastalõpu seisuga (vt Joonis 14). Bondora oli perioodil 2014-2016 kahjumis, mistõttu rentaablus puudus. 2017. aastaks suutis Bondora muuta varade kasutamist kujul, mis tõi kaasa 4% varade puhasrentaabluse.

SMSraha ja Credit24 varade puhasrentaabluse näitajad on võrreldavatel aastatel pigem ebastabiilsed, mis tuleneb nii kasumi kui ka varade kõikumistest aastate lõikes, mida võis märgata ka horisontaalanalüüsi tehes. 2014-2017. aastate keskmine varade puhasrentaablus nii SMSraha kui ka Credit24 puhul on 13%, mis on hinnatav kui küllaltki kasumlik investeering ettevõttesse.

Raha24 bilansilised näitajad eelnevates analüüsidest ei andnud pigem häid tulemusi, kuid varade puhasrentaabluse puhul näeme ka jooniselt 14, et tegemist on paremate tulemustega kui teistel ettevõtetel. Keskmine rentaablus oli 17%, kuid tuleb võtta arvesse, et esimestel aastatel oli see 21% ja viimasel kahel aastal 13%. Kuigi varad ja puhaskasum on läbi aastate kasvanud on näitaja siiski kahanenud, mis viitab varade vähem efektiivsele kasutamisele.

Järgmine oluline näitaja, mida omanikud hindavad on omakapitali rentaablus, mis näitab kui tasuv on omanike poolt ettevõttesse investeeritud kapital. See näitaja on kõrgem kui varade puhasrentaablus kuna võtab arvesse ka finantsvõimendust. (Alexander 2018, 31)

Valem on järgmine:

$$\text{Omakapitali rentaablus} = \frac{\text{puhaskasum}}{\text{omakapital}} \times 100 \quad (9)$$

Alltoodud tabelis on välja toodud ettevõtete omakapitali kasumlikkuse näitajad.

Tabel 7. Omakapitali rentaablus

	2014	2015	2016	2017
SMSraha	52,46%	26,14%	16,47%	23,64%
Raha24	22,03%	21,94%	15,09%	17,65%
Credit24	34,87%	20,23%	5,65%	15,12%
Bondora	0%	0%	0%	10,23%

Allikas: autori arvutused

Analüüsist selgus (vt Tabel 7), et SMSraha on kõige tasuvam aastast aastasse. Raha24 tasuvus langes 2016. aastal, mis oli tingitud ebatõenäoliselt laekuvate nõuete kulusse kandmise tõttu. Samuti ka Credit24 näitaja langes järsult 2016. aastal, mis oli 5,66%. Bondorasse investeeritud kapital teenitud kahjumi tõttu kasumlik ei olnud, kuid paranes jõudsalt 2017. aastal, kui investeeritud kapitali tasuvus oli 10,23%.

2.4. Pankrotiohu analüüs

Finantsseisundit üldiselt on võimalik esitada ühe näitajaga, mis iseloomustab ettevõtte pankrotiohtu. USA majandusteadlane esitas selle valemi 1980-ndatel aastatel, kuid ei ole lõplikku kinnitust siiani leidnud. Kriteeriumid hindamiseks on järgmised (Tearu, Krumm 2005, 33):

$Z > 2,6$ finantsseisukord on hea,

$Z < 1,23$ finantsseisukord on ebastabiilne,

$Z < 1,1$ pankrotioht on suur.

Valem on järgmine:

$$Z = 6,56x_1 + 3,26x_2 + 6,72x_3 + 1,05x_4 \quad (10)$$

kus

$$x1 = \frac{\text{puhaskäibekapital}}{\text{varad}} \quad (11)$$

$$x2 = \frac{\text{eelmiste aastate jaotamata kasum}}{\text{varad}} \quad (12)$$

$$x3 = \frac{\text{ärikasum}}{\text{varad}} \quad (13)$$

$$x4 = \frac{\text{omakapital}}{\text{kogu võlgnevus}} \quad (14)$$

Tabel 8. Altmani Z-seisundi võrrand

	2014	2015	2016	2017
SMSraha	5,31	4,20	3,51	5,46
Raha24	36,10	24,11	12,77	8,85
Credit24	7,31	17,13	5,08	3,00
Bondora	-6,47	6,22	-3,76	0,90

Allikas: autori arvutused

Pankrotohu analüüsist selgus (vt Tabel 8), et SMSraha finantsseisund on võrreldavatel aastatel olnud väga hea ning pankrotiohtu vaadeldavatel aastatel ei ole kordagi ilmnenud.

Raha24 tulemused on oodatust paremad, kuna horisontaal- ja vertikaalanalüüs näitas kirjetel suuri kõikumisi. Siiski ei ole ettevõtte jätkusuutlikkus ohus ning väikeste kohustiste tõttu pankrotiohtu ka pole.

Credit24 on samuti positiivsete tulemustega ning ei ole kordagi pankrotiohtu sattunud vaatamata sellele, et 2015. aastal oli käibekapital lühiajaliste kohustiste tõttu negatiivne.

Bondora puhaskäibekapital oli 2015. aastal väga lähedal nullile ning kahjumi tõttu oli pankroti oht üsna suur. Järgneval aastal on lühiajaliste kohustiste väikse osakaalu tõttu käibekapital suurem ja vaatamata kahjumile ei olnud ohtu pankrotiks. Siiski oli Bondora üsna ebastabiilses olukorras ja ettevõttel oli pankrotioht.

2.5. Analüüsi tulemused

Tagatiseta laene pakkuvate ettevõtete finantsseisu on uuritavatel aastatel mõjutanud mitmed aspektid: 1) seadused; 2) ettevõtete ühinemised; 3) elanikkonna majanduslik heaolu. Analüüsides ettevõtete finantsseisukorda selgus, et 2015. aastal toimus mitmeid sarnased langusi bilansikirjetel, kuid 2017. aastal on näha trendi tulemuste paranemises. Kasumiaruande kirjetelt oli selgelt näha trendi müügitulude ning töäjõu- ja tegevuskulude tõusus. Vaatamata müügitulu pidevale kasvule

on siiski ettevõtetele väga kõikuv kasum/kahjum. Järgmistes lõikudes kirjeldatakse täpsemalt analüüsitud ettevõtete tulemusi.

Analüüsitavate ettevõtete bilansi horisontaal- ja vertikaalanalüüsis selgus, et ettevõtete käibevarad on oluliselt kõrged, mis tuleneb ettevõtte tegevusalast. Ettevõtte peab olema laenu väljastamiseks piisavalt raha ning nõuded ei tohi olla liiga suured. Siiski tuleb võtta arvesse, et laenude väljastamise tulemusena on bilansis nõuded küllaltki kõrged.

Põhivara nõuete tõus tulenes suuresti pikaajaliste laenude väljastamise tõusust ning finantsinvesteeringutest tütarettevõtetesse.

Analüüsidest kohustusid ilmnes mitmeid olulisi kõikumisi just 2015. aastal kui Finantsinspeksioon alustas tegevuslubade väljastamist ning laenude osakaal vähenes järsult. Siiski on ettevõtted otsustanud oma tegevuse jätkamiseks kasutada suures mahus võõrkapitali, mille tulemusena on vähenenud nende käibekapital, mis näitab ettevõtete likviidsuse vähenemist ja omakapitali kasutamise vähenemist laenude finantseerimisel.

Kasumiaruande horisontaal- ja vertikaalanalüüsisist on oluline välja tuua ettevõtete pidev müügitulude tõus, mis on tingitud majandusliku heaolu tõusust ning klientuuri suurendamisest nii Eestis kui ka välismaal. Mitmesugused tegevuskulud ja tööjõukulud olid märkimisväärses tõusutendentsis parandamiseks pakutava teenuse kvaliteeti. Tuleb leida võimalus pakkuda kvaliteetset teenust, kuid samas kulutada minimaalselt, et saavutada stabiilsus

Vertikaalanalüüsisist selgus, et Credit24 hoiab palju likviidset raha põhivarades pikaajalistes nõuetes kinni ning pidev põhivara suurenemine võib olla jätkusuutlikkusele ohuks. Kohustiste osakaal oli pigem suur, kuid tuleb võtta arvesse, et tegemist on finantseerimisasutusega, kes oma teenuse pakkumiseks võtabki laene teistelt pankadel, krediidasutustelt. Credit24 ja Bondora omakapitali osakaal bilansimahust kõikuv, mis viitab ebastabiilsele ettevõtlusele ja jätkusuutlikkusele. Ettevõtted peaksid siiski suunama tähelepanu tegevus- ja tööjõukuludele, mis näitavad kasvu igal võrreldaval aastal – Bondora puhul väljendub see kahjumina.

Ettevõtete maksevõime oli hea v.a Bondoral. Vaatamata sellele, tuleb juhtida tähelepanu nõuetele, mille osakaal ka krediidiettevõtjate kohta on liiga kõrge. Raha ei laeku piisavalt, mille tõttu tuleb leida muid finantseerimisallikaid, mis ei seaks ettevõtte jätkusuutlikkuse ohtu.

Pankrotianalüüisist selgus, et ettevõtted SMSraha, Raha24 ja Credit24 on küllaltki jätkusuutlikud tänu finantsvõimendusele. Bondora peab aga palju muutma ettevõtluse poliitikas, et väljuda pankrotiohust.

Ettevõtete finantsseisud on valdavalt head (v.a Bondora), mis väljendub eriti rentaabluse analüüsis.

Kõige kasumlikumaks osutus Raha24, kes horisontaal- ja vertikaalanalüüsis näitas pigem kehvemaid tulemusi.

Siiski kõige paremaks, edukamaks ettevõtteks hindab autor SMSraha, hoides ettevõtte tegevust stabiilsena ning teenides väärikat kasumit.

Kasumlik ettevõtte on põhiline eesmärk juhile ning tarbijale alus otsuse tegemisel, kuid ainult antud rentaabluse näitajatele keskenduda ei ole mõistlik ning tuleb jälgida teisi analüüsi väljundeid. Riskide maanduseks võiks potentsiaalsetele tarbijatele soovitada läbida sarnane analüüs, et saada konkreetsem ja usaldusväärsem ülevaade ettevõttest, mille põhjal edasisi otsuseid teha. Tähtis on leida oluliste muutuste põhjused ning analüüsida eelkõige maksevõimet, finantsvõimendust ja rentaablust.

KOKKUVÕTE

Laenamine on ühiskonna igapäevane osa, mille tõttu täituvad erinevad eesmärgid: 1) eluaseme remontimine; 2) sõiduki soetamine; 3) ettevõtte laiendamine. Siiski on tänapäeva krediidiandjate turul küllaltki uus nähtus tagatiseta laenud, millele esmasel ilmnmisel Eestis 2000-te aastate alguses seadusandlust reguleeritud ei olnud, põhjustades aastalt-aastasse mitmeid probleeme tarbijate ning krediidiasutuste vahel kohtumenetluste näol. Vaatamata erinevate õigusaktide täiendamisele, majanduskasvule ja tarbijate usalduse suurenemisele leidub probleeme laenuandjate ja – võtjate vahel siiani, millest tulenevalt on püstitatud lõputöö eesmärk:

- uurida tagatiseta laenude kasutamist ning anda hinnang tagatiseta laenusid väljastatavate ettevõtete finantsseisundile aastatel 2014-2017.

Esimene peatükk selgitas laenude olemust ning põhilisi kasutatavaid mõisteid kokkupuutel krediidiasutustega. Lisaks anti ülevaade tagatiseta laenude seadusandlusest ja seotud muudatustest ning kirjeldati ka turgu Eestis, millest selgus ka mõnede ettevõtete pankrot. Samuti uuriti tarbijate seisukohti tagatiseta laenamise kohta, mille tulemusena tõi autor välja järgmised ettepanekud:

- uurida ettevõtete tausta, krediidivõimelisust ja usaldusväarsust;
- uurida seadusi teadmaks laenuandja ning –võtja õigusi ja kohustusi;
- järgida alati vastutustundlikku laenamist ja hea usu põhimõtet.

Teises peatükis finantsanalüüsi osas kasutati uurimismeetoditena horisontaal- ja vertikaalanalüüsi, suhtarvuanalüüsi ning pankrotiohu analüüsi, mis viidi läbi nelja valitud krediidiasutuste vahel: 1) Placet Group OÜ (SMSraha); 2) BB Finance OÜ (Raha24); 3) IPF Digital Estonia OÜ (Credit24); 4) Bondora AS.

2015. aastal võeti vastu seadus krediidiasutustele ja –vahendajatele, milles nõuti edasiseks tegevuseks Finantsinspektsiooni poolt väljastatud krediidiasutuste tegevusluba. Horisontaal-vertikaalanalüüsist selgus, et 2015. aastal toimus võrreldes eelneva aastaga suuri muutusi

bilansikirjetel, millest olulisemad olid Credit24 pikaajaliste nõuete kolmekordne tõus ning Raha24 ja Bondora kohustiste osakaalu langus pea 30% võrra.

Seoses pikaajaliste laenude väljastamisega on vertikaalanalüüsi tulemustest märgata üldist käibevarade langust aastate lõikes. Kasumiaruandes ilmnes pidev suurenemine tegevus- ja tööjõukuludes kõikidel analüüsitavatel ettevõtete, mille tõttu on ka Bondora teeninud perioodil 2014-2016 kahjumit. Kõige paremaid tulemusi näitas läbivalt SMSraha.

Suhtarvuanalüüsis kõige paremat maksevõimet lühiajaliste kohustiste katmisel näitas Raha24, kes eristus teistest ettevõtetest märgatavalt. Esimestel aastatel oli näitaja siiski liiga kõrge, mis viitas käibevarade ebaefektiivsele kasutamisele nõuete näol. Lisaks on oluline välja tuua ka Credit24 näitaja, mis viimastel aastatel langes seoses väljastatavate laenude suurenemise ning laenukohustise võtmisega.

Vaatamata Bondora teenitud kahjumile esimestel uuritavatel aastatel hindab autor siiski varade käibekordaja alusel Bondora edukaks, mis viitab varade oskuslikule juhtimisele.

Võõrkapitali kasutamise analüüsi tulemused näitasid SMSraha ja Bondora puhul kõrget võõrkapitali kasutamist, mis on seotud otseselt ettevõtte tegevusega. Siiski võivad liialt kõrged väärtused viidata finantskeskkonna halvenemisele ettevõttes ja kohustiste liiga suurele osakaalule bilansis.

Rentaabluse analüüs on ettevõttes juhtidele üks tähtsamaid, kuna võrreldakse ressursside kasutamist ja selle kasumlikkust. Kõige kasumlikum on Raha24, kelle kõrged tulemused jäid nii ärikasumi kui ka varade puhasrentaabluse puhul silma. Bondorasse investeeritud kapitali esimestel aastatel kahjumi tõttu kasumlik ei olnud, kuid juba 2017. aastal oli märgata paranemist teenitud kasumi näol. SMSraha osutus samuti üheks kasumlikumaks puhaskapitali rentaabluse arvutuste kohaselt.

Autor hindab ettevõtete finantsseisundid valdavalt heaks, kui siiski võiksid juhtkonnad suunata tähelepanu tegevus- ja tööjõukuludele, mille osakaal aastate jooksul pidevalt tõuseb põhjustades ärikasumi langust. Ainult rentaablusele suunatud ettevõtte ei ole efektiivne, tuleb jälgida ka teisi näitajaid ja analüüsi väljundeid. Vaatamata Raha24 headele finantssuhtarvude tulemustele, ei olnud horisontaal- ja vertikaalanalüüsi näitajad kõige paremat, mille tõttu hindab autor kõige edukamaks ja stabiilsemaks ettevõtte SMSraha.

Pankrotiohu analüüsist selgus, et ettevõtete SMSraha, Raha24 ja Credit24 jätkusuutlikkus ohus ei olnud. Bondora näitajad olid väga kõikuvad ning viitavad ettevõttes pankrotiohule.

Lõputöö eesmärgi võib lugeda täidetuks – uuriti tagatiseta laenude turgu, nende kasutamist ning anti ülevaade uuritavate ettevõtete finantsseisundist.

Tarbijad peaksid rohkem uurima ettevõtete tausta ning alati tuleb teada enda õigusi ning kohustusi. Ettevõtte seisukohast on tähtis jälgida erinevate väljunditega indikaatoreid, et saada täielik ülevaade finantsseisundist ja ressursside kasutamise efektiivsusest. Kõige olulisem on olla jätkusuutlik, maksevõimeline ja terviklikult toimiv ettevõte.

SUMMARY

UNSECURED LENDING AND ANALYSIS OF FINANCIAL PERFORMANCE OF COMPANIES SPECIALISED TO THEM IN 2014-2017.

Elina Tilk

Lending is one of the most important part in our society for which reason there is a chance to make bigger decisions, expenditures. It is now popular to choose unsecured loans which started to spread in Estonian market in the beginning of millennium. As regulations for such businesses were not very strong, new problems and lawsuits were emerged. Although, the market has grown stronger there is still problems between credit institutions and consumers.

The aim is to study usage of unsecured loans and give evaluation to such company's financial performance. For analyse picked author next companies: 1) Placet Group OÜ (SMSraha); 2) BB Finance OÜ (Raha24); 3) IPF Digital Estonia OÜ (Credit24); 4) Bondora AS.

Chapter one described the essence of loans and basic concepts connected to credit institutions. Also there was given an overview of legislation and changes of them referring to unsecured loans. According to study, which author carried out among consumers, there was made next suggestions:

- examine company's background, financial solidity and reliability;
- examine laws to know both side rights and liabilities;
- always follow the principal of responsible lending and good faith.

In chapter two there was given an evaluation of financial status of picked companies to make suggestions to potential lenders to manage risks. For named task made author horizontal- and vertical analysis of balance sheet and income statement which gave next results:

- amendment in law in year 2015 affected company's scores that Credit24 long-term liabilities has grown three times and Raha24 and Bondora liabilities descended approximately 30%;

- in relation to growth of long-term lending there was noticed general depression in current assets;
- income statement showed general growth in expenses of operate and labour;
- the best results gave SMSraha whose changes were very stable and reasoned.

In financial analysis there was firstly pointed out solvency of companies by calculating current ratio. Raha24 had remarkably high ratio in first analysed years which means company hasn't managed its current assets very effectively. It was noticed that companies finance their operations with long-term loans.

Although Bondora has been in three first analysed years in loss, it appeared that its assets were capably managed measured by asset turnover.

In analysis of bond holders equity it appeared that SMSraha and Bondora use the most of debt equity which in long-term perspective might affect financial environment in bad ways.

Profitability analysis showed that Raha24 is the most profitable of all however measures in horizontal and vertical analysis were not very good. Bondora was not profitable in year 2014-2016 because of high costs. Author evaluates SMSraha the most stable and successful company.

In conclusion author evaluates general financial status good as every company was profitable in year 2017.

Bankruptcy analysis gave generally good results and SMSraha, Raha24 and Credit24 are sustainable companies. As Bondora had negative net profit it appeared that its values were very unstable and sustainability is in danger.

Consumers should be more careful with their decisions – it is important to study background of company before borrowing money and always know your rights and liabilities. If company is evaluated as sustainable, solvent and entirely functional, then there should not be problems in future and risks for consumers are minimal.

The aim of the thesis is achieved – the market and usage of unsecured loans were examined and evaluation of financial performance were given to companies which are specialised to unsecured loans.

KASUTATUD ALLIKATE LOETELU

Aim, M. (2016). SMS laenu pakkuvate Eesti ettevõtete finantsilise tulemuslikkuse analüüs. (Lõputöö). TÜ Pärnu kolledž. Pärnu.

Alexander, J. (2018). *Financial planning and analysis and performance management*. New Jersey: Wiley

Aruste, V. (2007). *Finantsanalüüs*. Haabneeme: Forenia

AS MiniCredit: *Ametlikud teadaanded: Pankroti väljakuulutamise teade*. D-Systems OÜ. Kättesaadav: <https://www.teatmik.ee/et/personlegal/11551909-AS-MiniCredit> , 29.04.19

BB Finance OÜ majandusaasta aruanne 2015.

BB Finance OÜ majandusaasta aruanne 2016.

BB Finance OÜ majandusaasta aruanne 2017.

Bondora AS majandusaasta aruanne 2015.

Bondora AS majandusaasta aruanne 2016.

Bondora AS majandusaasta aruanne 2017.

Bondora AS. E-Krediidiinfo. Kättesaadav: <https://www.e-krediidiinfo.ee/11483929-BONDORA%20AS> , 24.04.19

Fikseeritud laenuintressi plussi ja miinused. SEB. Kättesaadav: <https://www.seb.ee/foorum/kodu/fikseeritud-laenuintressi-plussid-ja-miinused> , 06.03.19

Higgins, R. C. (2012). *Analysis for financial management*. 10th ed. New York: McGraw-Hill Education.

Iilsson, R. (2004). *Finantsanalüüs ja planeerimine*. Tallinn: Nõu

Intress. Finantsinspeksioon. Kättesaadav: <https://www.minuraha.ee/intress/?popup=laenukalkulaator&parent=16749> , 06.03.19

IPF Digital Estonia OÜ. E-Krediidiinfo. Kättesaadav: <https://www.e-krediidiinfo.ee/11034137-IPF%20DIGITAL%20ESTONIA%20O%C3%9C> , 24.04.19

IPF Digital Estonia OÜ majandusaasta aruanne 2015.

IPF Digital Estonia OÜ majandusaasta aruanne 2016.

IPF Digital Estonia OÜ majandusaasta aruanne 2017.

IsePankur AS konsolideeritud majandusaasta aruanne 2014.

Kaasik, L. (2010). Eesti-Inglise laenu- ja hoiusesõnastik Bigbank AS'ile. (Magistriprojekt). TÜ filosoofia teaduskond. Tartu.

Kiiralaenuturg – analüüs ja ettepanekud. (2014). Majandus- ja kommunikatsiooniministeerium.

Kättesaadav:

https://www.mkm.ee/sites/default/files/kiiralaenuturg_analyys_ja_ettepanekud.pdf ,
14.03.2019

Krediidiasutuste ja –vahendajate seadus 795 SE. Vabariigi Valitsus. Kättesaadav:

<https://www.riigikogu.ee/tegevus/eelnoud/eelnou/950bdd45-ccf9-468c-b66e-511edb1d6e3f/Krediidiandjate%20ja%20E2%80%93vahendajate%20seadus> ,
21.06.19

Krediidikonto hinnakiri. Raha24. Kättesaadav: <https://raha24.ee/Home/Hinnakiri> , 24.04.19

Krediidikonto hinnakiri. Credit24. Kättesaadav:

<https://credit24.com/ee/krediidikonto/krediidikonto-hinnad/> , 24.04.19

Kõik laenupakkujad. Xlaen. Kättesaadav: <https://xlaen.ee/kiiralaenu-pakkujad/> , 29.04.19

Laenulepingu üldtingimused. Raha24. Kättesaadav:

<https://www.raha24.ee/Home/Contractconditions> , 24.04.19

Laenutingimused. Bondora. Kättesaadav: <https://www.bondora.ee/laen/tagatiseta-laen/> , 24.04.19

Majandus- ja kommunikatsiooniministeerium. (2019). Ettevõtja: Finantseerimisasutusena tegutsemine. – [E-andmebaas] https://mtr.mkm.ee/juriidiline_isik (29.04.19)

MCB Finance Estonia OÜ majandusaasta aruanne 2014.

Mida kujutab endast keskpank?. Euroopa Keskpank. Kättesaadav:

<https://www.ecb.europa.eu/explainers/tell-me/html/what-is-a-central-bank.et.html> ,
06.03.2019

MiniCredit. Kättesaadav: <http://www.minicredit.ee/> , 29.04.19

Mis on raha?. Euroopa Keskpank. Kättesaadav: https://www.ecb.europa.eu/explainers/tell-me-more/html/what_is_money.et.html , 06.03.2019

Mis on krediidikulukuse määr ja kus seda kasutatakse?. Finantsinspeksioon. Kättesaadav:

<https://minuraha.ee/mis-on-krediidikulukuse-maar-ja-kus-seda-kasutatakse/> , 06.03.19

- Nukka, A. (2018). Finantsanalüüs: mineviku tõlgenduse annab juhiseid tulevikuks. – *Raamatupidamise Praktik*, Nr 127, (Toim.) T., Seinberg, K., Koks. AS Äripäev, 10-13.
- Our Markets. BB Finance Group. Kättesaadav: <https://bbfinancegroup.eu/> , 24.04.19
- Palepu, K.G., Healy, P. M. (2013). *Business analysis and valuation: using financial statements*. 5th ed. Ohio: South Western.
- Peterson, M. (2000). *Finantsanalüüs*. Tallinn: Külim
- Placet Group. Kättesaadav: <http://www.placetgroup.com/> , 24.04.19
- Placet Group OÜ konsolideeritud majandusaasta aruanne 2014.
- Placet Group OÜ konsolideeritud majandusaasta aruanne 2015.
- Placet Group OÜ konsolideeritud majandusaasta aruanne 2016.
- Placet Group OÜ konsolideeritud majandusaasta aruanne 2017.
- Putting, A. (2010). *Kiiralaenufirma Reval Credit läks pankrotti*. Kättesaadav: <https://arileht.delfi.ee/news/uudised/kiiralaenufirma-reval-credit-laks-pankrotti?id=31910801> , 27.04.19
- Raha24. Kättesaadav: <https://raha24.ee/> , 24.04.19
- Raha24 OÜ majandusaasta aruanne 2014.
- Rahapesu ja terrorismi rahastamise tõkestamise seadus. RT I 2008, 3, 21
- Reklaamiseadus. RT I 2008, 15, 108
- Robinson, T. R., Munter, P., Grant, J. (2004). *Financial statement analysis: A global perspective*. New Jersey: Pearson Education International?
- Roos, A., Sander, P., Nurmet, M., Ivanova, N. (2014). *Finantsturud- ja institutsioonid*. Tartu: Tartu Ülikooli Kirjastus
- Sikk, R. (2008). *Kiiralaenu firmad rikuvad rahapesuseaduse nõudmisi*. Kättesaadav: <https://epl.delfi.ee/news/eesti/kiiralaenufirmad-rikuvad-rahapesuseaduse-noudmisi?id=51129897> , 06.03.19
- SMSraha. Kättesaadav: <https://www.smsraha.ee/> , 24.04.19
- Soffer, L. C, Soffer, R. J. (2003). *Financial Statement Analysis: A valuation approach*. New Jersey: Prentice Hall
- Spector, M. (2008). Taming the Beast: Payday loans, regulatory efforts, and unintended consequences. *DePaul University Libraries*. Depaul Law Review, Vol. 57, No. 5,

Tarbijakaitseaduse ja võlaõigusseaduse muutmise seadus 28 SE. Vabariigi Valitsus.
Kättesaadav: <https://www.riigikogu.ee/tegevus/eelnoud/eelnou/4767c79b-61a3-3798-0680-0ab368637c2d/Tarbijakaitseaduse%20ja%20v%C3%B5la%C3%B5igusseaduse%20muutmise%20seadus> 21.04.19

Tarbijakrediidi kulukuse määra arvutamise kord. RTL 2002, 92, 1420

Tearu, A., Krumm, E. (2004). *Ettevõtte finantsjuhtimine*. Tallinn: Pegasus

Tsiviilseadustiku üldosa seaduse ja võlaõigusseaduse muutmise seadus 365 SE. Vabariigi valitsus. Kättesaadav: <https://www.riigikogu.ee/tegevus/eelnoud/eelnou/c50d7e2c-3f83-80c3-4dc6-b128064222c6/Tsiviilseadustiku%20%C3%BCldosa%20seaduse%20ja%20v%C3%B5la%C3%B5igusseaduse%20muutmise%20seadus> , 21.04.19

Vastutustundliku laenamise nõuded. Finantsinspektsioon. Kättesaadav: https://www.fi.ee/sites/default/files/2018-08/Soovituslik_juhend_20160613_Vastutustundliku_laenamise_nouded.pdf , 24.04.19

Võlaõigusseaduse ja reklaamiseaduse muutmise seadus 347 SE. Vabariigi valitsus. Kättesaadav: <https://www.riigikogu.ee/tegevus/eelnoud/eelnou/7df3d370-3b77-4c0b-be6b-c73fffd0242b/V%C3%B5la%C3%B5igusseaduse%20ja%20reklaamiseaduse%20muutmise%20seadus> , 21.04.19

Võlaõigusseaduse muutmise ja sellega seonduvalt teiste seaduste muutmise seadus 152 SE. Vabariigi Valitsus. Kättesaadav: <https://www.riigikogu.ee/tegevus/eelnoud/eelnou/3c646e4b-594e-4de8-99a5-4c6caebb3299/V%C3%B5la%C3%B5igusseaduse%20muutmise%20ja%20sellega%20seonduvalt%20teiste%20seaduste%20muutmise%20seadus> , 21.04.19

Võlaõigusseadus. RT I, 20.02.2019, 8

Väikelaenu hinnad. Credit24. Kättesaadav: <https://credit24.com/ee/vaikelaen/vaikelaenu-hinnad/> , 24.04.19

What Is Euribor?. Euribor rates. Kättesaadav: <https://www.euribor-rates.eu/what-is-euribor.asp> , 06.03.19

LISAD

Lisa 1. Küsitluse ankeet

1. Kas järgnevad krediidasutused on Teile tuttavad?

BBFinance OÜ – Raha24

Jah Ei

Bondora AS

Jah Ei

IPF Digital OÜ – Credit24

Jah Ei

Placet Group – SMSMoney, Laen.ee

Jah Ei

Ferratum Bank PLC

Jah Ei

Omaraha OÜ

Jah Ei

Bigbank AS

Jah Ei

Creditstar Estonia AS

Jah Ei

TF Bank AB Eesti Filiaal

Jah Ei

Ühisraha OÜ – Kreditex

Jah Ei

2. Kas olete eelnimetatud ettevõtetega kokku puutunud?

Jah

Ei

3. Kui vastasite Jah, palun põhjendage, mis eesmärgil on kokkupuude olnud?

Laenu võtmine

Krediidikonto omamine

Investeerimine

Hoiustamine

Muu

4. Kui vastasite Ei, palun põhjendage.

Pole olnud vajadust.

Olen kokku puutunud muude ettevõtetega sellel tegevusalal.

Ei poolda taolisi ettevõtteid.

Muu

5. Kui olete võtnud laenu või registreerinud krediidikonto, mille põhjal otsuse tegite?

Krediidikulukusemäär

Intressimäär

Usaldusväärne ettevõtte

Uurisin ettevõtte aastaaruannet

Sõbra/tuttava soovitus

Muu

6. Mis liiki laenu taotlesite?

Äri-laen

Kinnisvaralaen

Autolaen

Kiir-laen

SMS laen

Hüpoteeklaen

Väikelaen

Muu

7. Palun kommenteerige kas ja kui võrd uuriti enne laenuandmist, krediidikonto loomist Teie tausta?

8. Kas olete oma otsusega rahul? Palun põhjendage.

Jah

Ei

9. Kas olete investeerinud mõnda ühisrahastuse ettevõttesse? Kui jah, kommenteerige, mille põhjal tegite oma otsuse?

Jah

Ei

10. Kas olete tulususega rahul, hinnake seda 10 palli skaalal.

1 – ei ole üldse

10 – olen väga rahul

11. Kui oskate, palun kirjeldage, kui raske, kerge on realiseerida investeeringut Bondora või Omaraha puhul?

12. Kuidas hindate Eesti seadusandlust krediidasutuste reguleerimise kohalt?

Väga kesine seadusandlus.

Seadusandlus kaitseb eelkõige eraisikuid, ettevõtete puhul on keerulisem.

On suudetud tekitada tarbijates usaldus.

Seadused on aidanud vähendada probleeme ja takistada rahapesu.

Tänaseks päevaks on krediidasutustele määratud väga head regulatsioonid.

13. Mida soovitate ettevõtjale, eraisikule või investorile taoliste ettevõtetega kokku puutel?

Uurida tausta

Viia läbi finantsseisundi analüüs

Arvutada investeeringu tulusus eelnevatel aastatel

Võrrelda teiste sarnaste ettevõtetega

Kõik üleval nimetatud

Muu

14. Sugu

Mees

Naine

15. Vanus

18-25

26-33

33-41

42-50

50+

Lisa 2. Placet Group OÜ bilanss

BILANSS (eurodes)	2017	2016	2015	2014
Placet Group OÜ				
VARAD				
Käibevara				
Raha	466 040	620 474	202 677	517 799
Nõuded ja ettemaksud	14 098 462	14 032 615	18 757 635	11 689 900
Kokku käibevara	14 564 502	14 653 089	18 960 312	12 207 699
Põhivara				
Finantsinvesteeringud	608 000	608 000	608 000	127 912
Nõuded ja ettemaksud	10 166 000	6 743 379	3 739 157	4 111 111
Materiaalne põhivara	460 760	470 456	490 781	0
Immateriaalne põhivara	0	0	4 141	11 458
Kokku põhivara	11 234 760	7 821 835	4 842 079	4 250 481
KOKKU VARAD	25 799 262	22 474 924	23 802 391	16 458 180
KOHUSTISED				
Lühiajalised kohustised				
Laenukohustised	841 922	5 321 000	5 262 468	2 452 298
Võlad ja ettemaksud	1 347 337	3 079 640	3 787 493	2 658 380
Eraldised	0	8 400	0	0
Kokku lühiajalised kohustised	2 189 259	8 409 040	9 049 961	5 110 678
Pikaajalised kohustised				
Laeukohustised	10 858 989	4 539 576	5 815 760	4 024 817
eraldised	1 357	0	0	0
Kokku pikaajalised kohustised	10 860 346	4 539 576	5 815 760	4 024 817
KOKKU KOHUSTISED	13 049 605	12 948 616	14 865 721	9 135 495
OMAKAPITAL				
Emaettevõtja aktsionäridele või osanikele kuuluv omakapital				
Osakapital nimiväärtuses	5 700 000	5 700 000	5 700 000	3 700 000
Ülekurss	65 829	65 829	65 829	65 829
Realiseerimata kursivahed	196 171	-12 790	-6 347	0
Kohustuslik reservkapital	0	0	0	1 023
Eelmiste perioodide jaotamata kasum (kahjum)	3 773 269	2 204 138	841 131	-285 340
Aruandeaasta kasum (kahjum)	3 014 388	1 569 131	2 336 057	3 841 173
Kokku emaettevõtja aktsionäridele või osanikele kuuluv omakapital	12 749 657	9 526 308	8 936 670	7 322 685
Kokku omakapital	12 749 657	9 526 308	8 936 670	7 322 685
KOKKU KOHUSTISED JA OMAKAPITAL	25 799 262	22 474 924	23 802 391	16 458 180

Lisa 3. BB Finance OÜ bilanss

BILANSS (eurodes)	2017	2016	2015	2014
BB Finance OÜ				
VARAD				
Käibevara				
Raha	23 723	116 185	41 043	66 809
Nõuded ja ettemaksed	7 894 603	7 203 676	4 416 304	3 089 995
Kokku käibevara	7 918 326	7 319 861	4 457 347	3 156 804
Põhivara				
Finantsinvesteeringud	0	0	360 605	119 478
Nõuded ja ettemaksed	5 292 030	2 331 716	2 700 293	2 079 285
Materiaalne põhivara	37 549	14 238	36 219	58 200
Immateriaalne põhivara	85 227	7 465	23 752	40 038
Kokku põhivara	5 414 806	2 353 419	3 120 869	2 297 001
KOKKU VARAD	13 333 132	9 673 280	7 578 216	5 453 805
KOHUSTISED				
Lühiajalised kohustised				
Laenukohustised	1 841 698	415 000	1 000	10 000
Võlad ja ettemaksed	764 302	823 805	208 759	183 002
Kokku lühiajalised kohustised	2 606 000	1 238 805	209 759	193 002
Pikaajalised kohustised				
Laenukohustised	601 709	318 786	240 000	0
Võlad ja ettemaksed	1 921	0	0	0
Kokku pikaajalised kohustused	603 630	318 786	240 000	0
KOKKU KOHUSTISED	3 209 630	1 557 591	449 759	193 002
OMAKAPITAL				
Osakapital nimiväärtuses	100 000	100 000	100 000	2 550
Kohustuslik reservkapital	10 000	10 000	256	256
Eelmiste perioodide jaotamata kasum (kahjum)	8 226 217	6 781 102	5 464 509	4 099 014
Aruandeaasta kasum (kahjum)	1 787 285	1 224 587	1 563 692	1 158 983
Kokku omakapital	10 123 502	8 115 689	7 128 457	5 260 803
KOKKU KOHUSTISED JA OMAKAPITAL	13 333 132	9 673 280	7 578 216	5 453 805

Lisa 4. IPF Digital Estonia OÜ bilanss

BILANSS (eurodes)	2017	2016	2015	2014
IPF Digital Estonia OÜ				
VARAD				
Käibevara				
Raha	714 988	1 009 251	498 081	313 472
Nõuded ja ettemaksed	9 330 392	9 540 851	9 036 633	14 930 231
Kokku käibevara	10 045 380	10 550 102	9 534 714	15 243 703
Põhivara				
Nõuded ja ettemaksed	16 460 998	8 949 355	3 264 501	800 832
Materiaalne põhivara	21 050	48 203	59 856	15 821
Immateriaalne põhivara	462	9 607	23 287	16 769
Kokku põhivara	16 482 510	9 007 165	3 347 644	833 422
KOKKU VARAD	26 527 890	19 557 267	12 882 358	16 077 125
KOHUSTISED				
Lühiajalised kohustised				
Laenukohustised	9 700 000	5 400 000	0	6 000 000
Võlad ja ettemaksed	2 338 217	1 858 516	1 278 371	867 811
Kokku lühiajalised kohustised	12 038 217	7 258 516	1 278 371	6 867 811
KOKKU KOHUSTISED	12 038 217	7 258 516	1 278 371	6 867 811
OMAKAPITAL				
Osakapital nimiväärtuses	50 000	50 000	50 000	2 556
Kohustuslik reservkapital	256	256	256	256
Eelmiste perioodide jaotamata kasum (kahjum)	12 248 495	11 553 731	9 206 502	5 994 844
Aruandeaasta kasum (kahjum)	2 190 922	694 764	2 347 229	3 211 658
Kokku omakapital	14 489 673	12 298 751	11 603 987	9 209 314
KOKKU KOHUSTISED JA OMAKAPITAL	26 527 890	19 557 267	12 882 358	16 077 125

Lisa 5. Bondora AS bilanss

BILANSS (eurodes)	2017	2016	2015	2014
Bondora AS				
VARAD				
Käibevara				
Raha	1 733 098	1 089 645	2 251 869	518 881
Finantsinvesteeringud	297 308	0	0	0
Nõuded ja ettemaksed	804 891	563 994	271 072	82 394
Varud	11 572	0	0	0
Kokku käibevara	2 846 869	1 653 639	2 522 941	601 275
Põhivara				
Finantsinvesteeringud	772 918	0	0	0
Nõuded ja ettemaksed	0	28 858	0	0
Materiaalne põhivara	21 827	33 604	37 853	11 112
Immateriaalne põhivara	172 184	400 530	555 169	483 505
Kokku põhivara	966 929	462 992	593 022	494 617
KOKKU VARAD	3 813 798	2 116 631	3 115 963	1 095 892
KOHUSTISED				
Lühiajalised kohustised				
Laenukohustised	585 619	0	0	200 000
Võlad ja ettemaksed	604 313	913 363	471 322	400 221
Kokku lühiajalised kohustised	1 189 932	913 363	471 322	600 221
Pikajalised kohustised				
Laenukohustised	1 241 029	0	0	0
Eraldised	40 001	0	0	0
Kokku pikaajalised kohustised	1 281 030	0	0	0
KOKKU KOHUSTISED	2 470 962	913 363	471 322	600 221
OMAKAPITAL				
Aktiivkapital nimiväärtuses	50 001	50 001	39 821	34 710
Registreerimata aktiivkapital	0	0	0	1 182
Oma aktsiad	-2 090	-2 103	-1 691	-1 062
Ülekurss	4 463 738	4 461 504	4 459 293	1 662 643
Eelmiste perioodide jaotamata kasum (kahjum)	-3 306 134	-1 862 287	0	0
Aruandeaasta kasum (kahjum)	137 321	-1 443 847	-1 852 783	-1 201 802
Kokku emaettevõtja aktsionäridele või osanikele kuuluv omakapital	1 342 836	1 203 268	2 644 641	495 671
Kokku omakapital	1 342 836	1 203 268	2 644 641	495 671
Kokku kohustused ja omakapital	3 813 798	2 116 631	3 115 963	1 095 892

Lisa 6. Placet Group OÜ kasumiaruanne

KASUMIARUANNE (eurodes)	2017	2016	2015	2014
Placet Group OÜ				
Intressitulud	8 810 089	8 319 827	7 198 920	8 556 589
Intressikulud	-1 196 737	-1 417 980	-1 378 421	-1 386 502
Puhas intressitulu	7 613 352	6 901 847	5 820 499	7 170 087
Teenustasu tulud	2 762 376	2 352 191	2 173 201	0
Teenustasu kulud	-509 050	-1 016 066	-678 363	0
Puhas teenustasutulu	2 253 326	1 336 125	1 494 838	0
Muud finantstulud ja -kulud	24	-397	-11 446	495 455
Muud äritulud	159 949	207 538	232 296	8 391
Mitmesugused tegevuskulud	-4 919 338	-4 842 491	-3 557 927	-2 417 300
Tööjõukulud	-1 917 776	-1 585 570	-1 412 010	-1 101 936
Põhivara kulum ja väärtuse langus	-9 696	-9 694	-9 266	-5 233
Muud ärikulud	-55 647	-19 664	-448	0
KASUM (KAHJUM) ENNE TULUMAKSUSTAMIST	3 124 194	1 987 694	2 556 536	4 149 464
Tulumaks	-109 806	-418 563	-220 479	-308 291
ARUANDEAASTA KASUM (KAHJUM)	3 014 388	1 569 131	2 336 057	3 841 173
Emaettevõtja aktsionäri/osaniku osa kasumist (kahjumist)	3 014 388	1 569 131	2 336 057	3 841 173

Lisa 7. BB Finance OÜ kasumiaruanne

KASUMIARUANNE (eurodes)	2017	2016	2015	2014
BB Finance OÜ				
Intressitulud	2 906 499	2 099 771	1 387 724	1 147 138
Intressikulud	378 967	225 660	18 820	44 966
Puhas intressitulu	2 527 532	1 874 111	1 368 904	1 102 172
Teenustasu tulud	2 314 561	1 642 193	893 261	782 913
Teenustasu kulud	226 068	142 222	57 825	50 619
Puhas teenustasutulu	2 088 493	1 499 971	835 436	732 294
Investeeringitulud	0	0	241 126	57 845
Puhas investeeringitulustulu	0	0	241 126	57 845
Muud finantstulud ja -kulud	0	1 880	0	0
Muud äritulud	6 470	24 176	272 305	210 736
Mitmesugused tegevuskulud	1 582 594	1 511 986	562 037	428 426
Tööjõukulud	832 038	562 626	491 452	397 666
Põhivara kulum ja väärtuse langus	30 132	38 268	38 268	76 730
Muud ärikulud	360 446	171	3 572	10 672
KASUM (KAHJUM) ENNE TULUMAKSUSTAMIST	1 817 285	1 287 087	1 622 442	1 189 553
Tulumaks	30 000	62 500	58 750	30 570
ARUANDEAASTA KASUM (KAHJUM)	1 787 285	1 224 587	1 563 692	1 158 983

Lisa 8. IPF Digital Estonia OÜ kasumiaruanne

KASUMIARUANNE (eurodes)	2017	2016	2015	2014
IPF Digital Estonia OÜ				
Müügitulu	11 187 920	8 219 849	7 219 294	7 443 522
Müüdid toodangu (kaupade, teenuste) kulu	-3 391 343	-3 422 921	-2 300 683	-2 527 298
Brutokasum (-kahjum)	7 796 577	4 796 928	4 918 611	4 916 224
Turustuskulud	-1 368 586	-1 335 088	-1 408 584	-852 259
Üldkalduskulud	-3 554 400	-2 673 111	-1 476 868	-1 031 411
Ärikasum (-kahjum)	2 873 591	788 729	2 033 159	3 032 554
Intressitulud	89	0	0	0
Intressikulud	-682 758	-190 899	-214 538	-1 189 926
Muud finantstulud ja -kulud	0	96 934	528 608	1 369 030
KASUM (KAHJUM) ENNE TULUMAKSUSTAMIST	2 190 922	694 764	2 347 229	3 211 658
ARUANDEAASTA KASUM (KAHJUM)	2 190 922	694 764	2 347 229	3 211 658

Lisa 9. Bondora AS kasumiaruanne

KASUMIARUANNE (eurodes)	2017	2016	2015	2014
Bondora AS				
Müügitulu	6 840 500	4 176 903	2 464 849	1 449 489
Muud äritulud	27 901	1 456	3 947	15 386
Müügi eesmärgil ostetud teenused	-1 961 166	-1 036 478	-767 254	-593 644
Mitmesugused tegevuskulud	-2 571 102	-2 226 862	-1 549 968	-1 021 900
Tööjõukulud	-1 835 205	-1 979 490	-1 663 163	-847 258
Põhivara kulum ja väärtuse langus	-240 123	-373 319	-326 828	-190 500
Muud ärikulud	-88 658	-2 610	-10 943	-9 798
Kokku ärikasum (-kahjum)	172 147	-1 440 400	-1 849 360	-1 198 225
Kasum (kahjum) finantsinvesteeringutelt	-41 719	-5 862	0	0
intressitulu	45 162	3 257	0	0
Inrtessikulud	-38 270	-790	-3 420	-3 589
Muud finantstulud ja -kulud	1	-52	-3	12
KASUM (KAHJUM) ENNE TULUMAKSUSTAMIST	137 321	-1 443 847	-1 852 783	-1 201 802
ARUANDEAASTA PUHASKASUM	137 321	-1 443 847	-1 852 783	-1 201 802
Emaettevõtja aktsionäride osa kasumist (-kahjumist)	137 321	-1 443 847	-1 852 783	-1 201 802
Aruandeaasta koondkahjum	-	-1 443 847	-1 852 783	-1 201 802

Lisa 10. Placet Group OÜ bilansi horisontaalanalüüs

BILANSI HORISONTAALANALÜÜS (muutused eurodes ja protsentides)	muutus abs	muutus %	muutus abs	muutus %	muutus abs	muutus %
Placet Group OÜ	2014-2015		2015-2016		2016-2017	
VARAD						
Käibevara						
Raha	-315 122	-60,86%	417 797	206,14%	-154 434	-24,89%
Nõuded ja ettemaksed	7 067 735	60,46%	-4 725 020	-25,19%	65 847	0,47%
Kokku käibevara	6 752 613	55,31%	-4 307 223	-22,72%	-88 587	-0,60%
Põhivara						
Finantsinvesteeringud	480 088	375,33%	-	-	-	-
Nõuded ja ettemaksed	-371 954	-9,05%	3 004 222	80,34%	3 422 621	50,76%
Materiaalne põhivara	490 781	100,00%	-20 325	-4,14%	-9 696	-2,06%
Immateriaalne põhivara	-7 317	-63,86%	-4 141	-100,00%	0	0,00%
Kokku põhivara	591 598	13,92%	2 979 756	61,54%	3 412 925	43,63%
KOKKU VARAD	7 344 211	44,62%	-1 327 467	-5,58%	3 324 338	14,79%
KOHUSTISED						
Lühiajalised kohustised						
Laenukohustised	2 810 170	114,59%	58 532	1,11%	-4 479 078	-84,18%
Võlad ja ettemaksed	1 129 113	42,47%	-707 853	-18,69%	-1 732 303	-56,25%
Eraldised	0	-	8 400	100,00%	-8 400	-100,00%
Kokku lühiajalised kohustused	3 939 283	77,08%	-640 921	-7,08%	-6 219 781	-73,97%

Lisa 10 järg

Pikaajalised kohustised						
Laeukohustised	1 790 943	44,50%	-1 276 184	-21,94%	6 319 413	139,21%
eraldised	-	-	-	-	1 357	100,00%
Kokku pikaajalised kohustised	1 790 943	44,50%	-1 276 184	-21,94%	6 320 770	139,24%
KOKKU KOHUSTISED	5 730 226	62,72%	-1 917 105	-12,90%	100 989	0,78%
OMAKAPITAL						
Emaettevõtja aktsionäridele või osanikele kuuluv omakapital						
Osakapital nimiväärtuses	2 000 000	54,05%	-	-	-	-
Ülekurss	0	0,00%	-	-	-	-
Realiseerimata kursivahed	-6 347	100,0%	-6 443	101,51%	208 961	-1633,78%
Kohustuslik reservkapital	-1 023	-100,00%	-	-	-	-
Eelmiste perioodide jaotamata kasum (kahjum)	1 126 471	-394,78%	1 363 007	162,04%	1 569 131	71,19%
Aruandeaasta kasum (kahjum)	-1 505 116	-39,18%	-766 926	-32,83%	1 445 257	92,11%
Kokku emaettevõtja aktsionäridele või osanikele kuuluv omakapital	1 613 985	22,04%	589 638	6,60%	3 223 349	33,84%
Kokku omakapital	1 613 985	22,04%	589 638	6,60%	3 223 349	33,84%
KOKKU KOHUSTISED JA OMAKAPITAL	7 344 211	44,62%	-1 327 467	-5,58%	3 324 338	14,79%

Lisa 11. Placet Group OÜ kasumiaruande horisontaalanalüüs

KASUMIARUANDE HORISONTAALANALÜÜS (muutused eurodes ja protsentides) Placet Group OÜ	muutus abs muutus %		muutus abs muutus %		muutus abs muutus %	
	2014-2015		2015-2016		2016-2017	
Inressitulud	-1 357 669	-15,87%	1 120 907	15,57%	490 262	5,89%
Inressikulud	-8 081	-0,58%	39 559	2,87%	-221 243	-15,60%
Puhas intressitulu	-1 349 588	-18,82%	1 081 348	18,58%	711 505	10,31%
Teenustasu tulud	2 173 201	100,00%	178 990	8,24%	410 185	17,44%
Teenustasu kulud	678 363	100,00%	337 703	49,78%	-507 016	-49,90%
Puhas teenustasutulu	1 494 838	100,00%	-158 713	-10,62%	917 201	68,65%
Muud finantstulud ja -kulud	-506 901	-102,31%	11 049	96,53%	421	106,05%
Muud äritulud	223 905	2668,39%	-24 758	-10,66%	-47 589	-22,93%
Mitmesugused tegevuskulud	1 140 627	47,19%	1 284 564	36,10%	76 847	1,59%
Tööjõukulud	310 074	28,14%	173 560	12,29%	332 206	20,95%
Põhivara kulum ja väärtuse langus	4 033	77,07%	428	4,62%	2	0,02%
Muud ärikulud	448	100,00%	19 216	4289,29%	35 983	182,99%
KASUM (KAHJUM) ENNE TULUMAKSUSTAMIST	-1 592 928	-38,39%	-568 842	-22,25%	1 136 500	57,18%
Tulumaks	-87 812	-28,48%	-98 084	89,84%	-308 757	-73,77%
ARUANDEAASTA KASUM (KAHJUM)	-1 505 116	-39,18%	-766 926	-32,83%	1 445 257	92,11%
Emaettevõtja aktsionäri/osaniku osa kasumist (kahjumist)	-1 505 116	-39,18%	-766 926	-32,83%	1 445 257	92,11%

Lisa 12. BB Finance OÜ bilansi horisontaalanalüüs

BILANSI HORISONTAALANALÜÜS (muutused eurodes ja protsentides)	muutus abs	muutus %	muutus abs	muutus %	muutus abs	muutus %
BB Finance OÜ	2014-2015		2015-2016		2016-2017	
VARAD						
Käibevara						
Raha	-25 766	-38,57%	75 142	183,08%	-92 462	-79,58%
Nõuded ja ettemaksed	1 326 309	42,92%	2 787 372	63,12%	690 927	9,59%
Kokku käibevara	1 300 543	41,20%	2 862 514	64,22%	598 465	8,18%
Põhivara						
Finantsinvesteeringud	241 127	201,82%	-360 605	-100,00%	-	-
Nõuded ja ettemaksed	621 008	29,87%	-368 577	-13,65%	2 960 314	126,96%
Materiaalne põhivara	-21 981	-37,77%	-21 981	-60,69%	23 311	163,72%
Immateriaalne põhivara	-16 286	-40,68%	-16 287	-68,57%	77 762	1041,69%
Kokku põhivara	823 868	35,87%	-767 450	-24,59%	3 061 387	130,08%
KOKKU VARAD	2 124 411	38,95%	2 095 064	27,65%	3 659 852	37,83%
KOHUSTISED						
Lühiajalised kohustised						
Laenukohustised	-9 000	-90,00%	414 000	41400,00%	1 426 698	343,78%
Võlad ja ettemaksed	25 757	14,07%	615 046	294,62%	-59 503	-7,22%
Kokku lühiajalised kohustised	16 757	8,68%	1 029 046	490,58%	1 367 195	110,36%

Lisa 12 järg

Pikaajalised kohustised						
Laeukohustised	240 000	-	78 786	32,83%	282 923	88,75%
Võlad ja ettemaksed	-	-	-	-	1 921	100,00%
Kokku pikaajalised kohustused	240 000	-	78 786	32,83%	284 844	89,35%
KOKKU KOHUSTISED	256 757	133,03%	1 107 832	246,32%	1 652 039	106,06%
OMAKAPITAL						
Osakapital nimiväärtuses	97 450	3821,57%	0	0,00%	0	0,00%
Kohustuslik reservkapital	0	0,00%	9 744	3806,25%	0	0,00%
Eelmiste perioodide jaotamata kasum (kahjum)	1 365 495	33,31%	1 316 593	24,09%	1 445 115	21,31%
Aruandeaasta kasum (kahjum)	404 709	34,92%	-339 105	-21,69%	562 698	45,95%
Kokku omakapital	1 867 654	35,50%	987 232	13,85%	2 007 813	24,74%
KOKKU KOHUSTISED JA OMAKAPITAL	2 124 411	38,95%	2 095 064	27,65%	3 659 852	37,83%

Lisa 13. BB Finance OÜ kasumiaruande horisontaalanalüüs

KASUMIARUANDE HORISONTAALANALÜÜS (muutused eurodes ja protsentides) BB Finance OÜ	muutus abs muutus %		muutus abs muutus %		muutus abs muutus %	
	2014-2015		2015-2016		2016-2017	
Inressitulud	240 586	20,97%	712 047	51,31%	806 728	38,42%
Inressikulud	-26 146	-58,15%	206 840	1099,04%	153 307	67,94%
Puhas intressitulu	266 732	24,20%	505 207	36,91%	653 421	34,87%
Teenustasu tulud	110 348	14,09%	748 932	83,84%	672 368	40,94%
Teenustasu kulud	7 206	14,24%	84 397	145,95%	83 846	58,95%
Puhas teenustasutulu	103 142	14,08%	664 535	79,54%	588 522	39,24%
Investeermistulud	183 281	316,85%	-241 126	-100,00%	0	
Puhas investeermistulu	183 281	316,85%	-241 126	-100,00%	0	
Muud finantstulud ja -kulud	0		1 880		-1 880	-100,00%
Muud äritulud	61 569	29,22%	-248 129	-91,12%	-17 706	-73,24%
Mitmesugused tegevuskulud	133 611	31,19%	949 949	169,02%	70 608	4,67%
Tööjõukulud	93 786	23,58%	71 174	14,48%	269 412	47,88%
Põhivara kulum ja väärtuse langus	-38 462	-50,13%	0	0,00%	-8 136	-21,26%
Muud ärikulud	-7 100	-66,53%	-3 401	-95,21%	360 275	210687,13%
KASUM (KAHJUM) ENNE TULUMAKSUSTAMIST	432 889	36,39%	-335 355	-20,67%	530 198	41,19%
Tulumaks	28 180	92,18%	3 750	6,38%	-32 500	-52,00%
ARUANDEAASTA KASUM (KAHJUM)	404 709	34,92%	-339 105	-21,69%	562 698	45,95%

Lisa 14. IPF Digital Estonia OÜ bilansi horisontaalanalüüs

BILANSI HORISONTAALANALÜÜS (muutused eurodes ja protsentides)						
IPF Digital Estonia OÜ	muutus abs	muutus %	muutus abs	muutus %	muutus abs	muutus %
	2014-2015		2015-2016		2016-2017	
VARAD						
Käibevara						
Raha	184 609	58,89%	511 170	102,63%	-294 263	-29,16%
Nõuded ja ettemaksed	-5 893 598	-39,47%	504 218	5,58%	-210 459	-2,21%
Kokku käibevara	-5 708 989	-37,45%	1 015 388	10,65%	-504 722	-4,78%
Põhivara						
Nõuded ja ettemaksed	2 463 669	307,64%	5 684 854	174,14%	7 511 643	83,94%
Materiaalne põhivara	44 035	278,33%	-11 653	-19,47%	-27 153	-56,33%
Immateriaalne põhivara	6 518	38,87%	-13 680	-58,75%	-9 145	-95,19%
Kokku põhivara	2 514 222	301,67%	5 659 521	169,06%	7 475 345	82,99%
KOKKU VARAD	-3 194 767	-19,87%	6 674 909	51,81%	6 970 623	35,64%
KOHUSTISED						
Lühiajalised kohustised						
Laenukohustised	-6 000 000	-100,00%	5 400 000	100%	4 300 000	79,63%
Võlad ja ettemaksed	410 560	47,31%	580 145	45,38%	479 701	25,81%
Kokku lühiajalised kohustised	-5 589 440	-81,39%	5 980 145	467,79%	4 779 701	65,85%
KOKKU KOHUSTISED	-5 589 440	-81,39%	5 980 145	467,79%	4 779 701	65,85%

Lisa 14 järg

OMAKAPITAL						
Osakapital nimiväärtuses	47 444	1856,18%	0	0,00%	0	0,00%
Kohustuslik reservkapital	0	0,00%	0	0,00%	0	0,00%
Eelmiste perioodide jaotamata kasum (kahjum)	3 211 658	53,57%	2 347 229	25,50%	694 764	6,01%
Aruandeaasta kasum (kahjum)	-864 429	-26,92%	-1 652 465	-70,40%	1 496 158	215,35%
Kokku omakapital	2 394 673	26,00%	694 764	5,99%	2 190 922	17,81%
KOKKU KOHUSTISED JA OMAKAPITAL	-3 194 767	-19,87%	6 674 909	51,81%	6 970 623	35,64%

Lisa 15. IPF Digital Estonia OÜ kasumiaruande horisontaalanalüüs

KASUMIARUANDE HORISONTAALANALÜÜS (muutused eurodes ja protsentides) IPF Digital Estonia OÜ	muutus abs muutus %		muutus abs muutus %		muutus abs muutus %	
	2014-2015		2015-2016		2016-2017	
Müügitulu	-224 228	-3,01%	1 000 555	13,86%	2 968 071	36,11%
Müüdud toodangu (kaupade, teenuste) kulu	-226 615	-8,97%	1 122 238	48,78%	-31 578	-0,92%
Brutokasum (-kahjum)	2 387	0,05%	-121 683	-2,47%	2 999 649	62,53%
Turustuskulud	556 325	65,28%	-73 496	-5,22%	33 498	2,51%
Üldkalduskulud	445 457	43,19%	1 196 243	81,00%	881 289	32,97%
Ärikasum (-kahjum)	-999 395	-32,96%	-1 244 430	-61,21%	2 084 862	264,33%
Intressitulud	-	-	-	-	89	100,00%
Intressikulud	-975 388	-81,97%	-23 639	-11,02%	491 859	257,65%
Muud finantstulud ja -kulud	-840 422	-61,39%	-431 674	-81,66%	-96 934	-100,00%
KASUM (KAHJUM) ENNE TULUMAKSUSTAMIST	-864 429	-26,92%	-1 652 465	-70,40%	1 496 158	215,35%
ARUANDEAASTA KASUM (KAHJUM)	-864 429	-26,92%	-1 652 465	-70,40%	1 496 158	215,35%

Lisa 16. Bondora AS bilansi horisontaalanalüüs

BILANSI HORISONTAALANALÜÜS (muutused eurodes ja protsentides)	muutus abs	muutus %	muutus abs	muutus %	muutus abs	muutus %
Bondora AS	2014-2015		2015-2016		2016-2017	
VARAD						
Käibevara						
Raha	1 732 988	333,99%	-1 162 224	-51,61%	643 453	59,05%
Finantsinvesteeringud	-	-	-	-	297 308	100,00%
Nõuded ja ettemaksed	188 678	228,99%	292 922	108,06%	240 897	42,71%
Varud	-	-	-	-	11 572	100,00%
Kokku käibevara	1 921 666	319,60%	-869 302	-34,46%	1 193 230	72,16%
Põhivara						
Finantsinvesteeringud	-	-	-	-	772 918	100,00%
Nõuded ja ettemaksed	-	-	28 858	100,00%	-28 858	-100,00%
Materiaalne põhivara	26 741	240,65%	-4 249	-11,23%	-11 777	-35,05%
Immateriaalne põhivara	71 664	14,82%	-154 639	-27,85%	-228 346	-57,01%
Kokku põhivara	98 405	19,90%	-130 030	-21,93%	503 937	108,84%
KOKKU VARAD	2 020 071	184,33%	-999 332	-32,07%	1 697 167	80,18%
KOHUSTISED						
Lühiajalised kohustised						
Laenukohustised	-200 000	-100,00%	-	-	585 619	100,00%
Võlad ja ettemaksed	71 101	17,77%	442 041	93,79%	-309 050	-33,84%
Kokku lühiajalised kohustised	-128 899	-21,48%	442 041	93,79%	276 569	30,28%

Lisa 16 järg

Pikajalised kohustised						
Laenukohustised	-	-	-	-	1 241 029	100,00%
Eraldised	-	-	-	-	40 001	100,00%
Kokku pikaajalised kohustised	-	-	-	-	1 281 030	100,00%
KOKKU KOHUSTISED	-128 899	-21,48%	442 041	93,79%	1 557 599	170,53%
OMAKAPITAL						
Aksiakapital nimiväärtuses	5 111	14,72%	10 180	25,56%	0	0,00%
Registreerimata aksiakapital	-1 182	-100,00%	-	-	-	-
Oma aktsiad	-629	59,23%	-412	24,36%	13	-0,62%
Ülekurss	2 796 650	168,21%	2 211	0,05%	2 234	0,05%
Eelmiste perioodide jaotamata kasum (kahjum)	-	-	-1 862 287	100,00%	-1 443 847	77,53%
Aruandeaasta kasum (kahjum)	-650 981	54,17%	408 936	-22,07%	1 581 168	-109,51%
Kokku emaettevõtja aktsionäridele või osanikele kuuluv omakapital	2 148 970	433,55%	-1 441 373	-54,50%	139 568	11,60%
Kokku omakapital	2 148 970	433,55%	-1 441 373	-54,50%	139 568	11,60%
Kokku kohustused ja omakapital	2 020 071	184,33%	-999 332	-32,07%	1 697 167	80,18%

Lisa 17. Bondora AS kasumiaruande horisontaalanalüüs

KASUMIARUANDE HORISONTAALANALÜÜS (muutused eurodes ja protsentides)	muutus abs muutus %		muutus abs muutus %		muutus abs muutus %	
	2014-2015		2015-2016		2016-2017	
Bondora AS						
Müügitulu	1 015 360	70,05%	1 712 054	69,46%	2 663 597	63,77%
Muud äritulud	-11 439	-74,35%	-2 491	-63,11%	26 445	1816,28%
Müügi eesmärgil ostetud teenused	173 610	29,24%	269 224	35,09%	924 688	89,21%
Mitmesugused tegevuskulud	528 068	51,68%	676 894	43,67%	344 240	15,46%
Tööjõukulud	815 905	96,30%	316 327	19,02%	-144 285	-7,29%
Põhivara kulum ja väärtuse langus	136 328	71,56%	46 491	14,22%	-133 196	-35,68%
Muud ärikulud	1 145	11,69%	-8 333	-76,15%	-86 048	3296,86%
Kokku ärikasum (-kahjum)	-651 135	54,34%	408 960	-22,11%	1 612 547	-111,95%
Kasum (kahjum) finantsinvesteeringutelt	-	-	-5 862	100,00%	-35 857	611,69%
intressitulu	-	-	3 257	100,00%	41 905	1286,61%
Inrtessikulud	169	-4,71%	2 630	-76,90%	-37 480	4744,30%
Muud finantstulud ja -kulud	-15	-125,00%	-49	-1633,33%	53	101,92%
KASUM (KAHJUM) ENNE TULUMAKSUSTAMIST	-650 981	54,17%	408 936	-22,07%	1 581 168	-109,51%
ARUANDEAASTA PUHASKASUM	-650 981	54,17%	408 936	-22,07%	1 581 168	-109,51%
Emaettevõtja aktsionäride osa kasumist (-kahjumist)	-650 981	54,17%	408 936	-22,07%	1 581 168	-109,51%
Aruandeaasta koondkahjum	-650 981	54,17%	408 936	-22,07%	-	-

Lisa 18. Placet Group OÜ bilansi vertikaalanalüüs

BILANSI VERTIKAALANALÜÜS (muutused eurodes ja protsentides) Placet Group OÜ	2014	2015	2016	2017	muutus 2014-2015	muutus 2015-2016	muutus 2016-2017
VARAD							
Käibevara							
Raha	3,15%	0,85%	2,76%	1,81%	-2,29%	1,91%	-0,95%
Nõuded ja ettemaksed	71,03%	78,81%	62,44%	54,65%	7,78%	-16,37%	-7,79%
Kokku käibevara	74,17%	79,66%	65,20%	56,45%	5,48%	-14,46%	-8,74%
Põhivara							
Finantsinvesteeringud	0,78%	2,55%	2,71%	2,36%	1,78%	0,15%	-0,35%
Nõuded ja ettemaksed	24,98%	15,71%	30,00%	39,40%	-9,27%	14,29%	9,40%
Materiaalne põhivara	0,00%	2,06%	2,09%	1,79%	2,06%	0,03%	-0,31%
Immateriaalne põhivara	0,07%	0,02%	0,00%	0,00%	-0,05%	-0,02%	0,00%
Kokku põhivara	25,83%	20,34%	34,80%	43,55%	-5,48%	14,46%	8,74%
KOKKU VARAD	100,00%	100,00%	100,00%	100,00%	0,00%	0,00%	0,00%
KOHUSTISED							
Lühiajalised kohustised							
Laenukohustised	14,90%	22,11%	23,68%	3,26%	7,21%	1,57%	-20,41%
Võlad ja ettemaksed	16,15%	15,91%	13,70%	5,22%	-0,24%	-2,21%	-8,48%
Eraldised	0,00%	0,00%	0,04%	0,00%	0,00%	0,04%	-0,04%
Kokku lühiajalised kohustised	31,05%	38,02%	37,42%	8,49%	6,97%	-0,61%	-28,93%

Lisa 18 järg

Pikaajalised kohustised								
Laeukohustised	24,45%	24,43%	20,20%	42,09%	-0,02%	-4,24%	21,89%	
eraldised	0,00%	0,00%	0,00%	0,01%	0,00%	0,00%	0,01%	
Kokku pikaajalised kohustised	24,45%	24,43%	20,20%	42,10%	-0,02%	-4,24%	21,90%	
KOKKU KOHUSTISED	55,51%	62,45%	57,61%	50,58%	6,95%	-4,84%	-7,03%	
OMAKAPITAL								
Emaettevõtja aktsionäridele või osanikele kuuluv omakapital								
Osakapital nimiväärtuses	22,48%	23,95%	25,36%	22,09%	1,47%	1,41%	-3,27%	
Ülekurss	0,40%	0,28%	0,29%	0,26%	-0,12%	0,02%	-0,04%	
Realiseerimata kursivahed	0,00%	-0,03%	-0,06%	0,76%	-0,03%	-0,03%	0,82%	
Kohustuslik reservkapital	0,01%	0,00%	0,00%	0,00%	-0,01%	0,00%	0,00%	
Eelmiste perioodide jaotamata kasum (kahjum)	-1,73%	3,53%	9,81%	14,63%	5,27%	6,27%	4,82%	
Aruandeaasta kasum (kahjum)	23,34%	9,81%	6,98%	11,68%	-13,52%	-2,83%	4,70%	
Kokku emaettevõtja aktsionäridele või osanikele kuuluv omakapital	44,49%	37,55%	42,39%	49,42%	-6,95%	4,84%	7,03%	
Kokku omakapital	44,49%	37,55%	42,39%	49,42%	-6,95%	4,84%	7,03%	
KOKKU KOHUSTISED JA OMAKAPITAL	100,00%	100,00%	100,00%	100,00%	0,00%	0,00%	0,00%	

Lisa 19. Placet Group OÜ kasumiaruande vertikaalanalüüs

KASUMIARUANDE VERTIKAALANALÜÜS (muutused eurodes ja protsentides)	2014	2015	2016	2017	muutus 2014-2015	muutus 2015-2016	muutus 2016-2017
Placet Group OÜ							
Intrassitulud	100,00%	76,81%	77,96%	76,13%	-23,19%	1,15%	-1,83%
Intrassikulud	16,20%	14,71%	13,29%	10,34%	-1,50%	-1,42%	-2,95%
Puhas intrassitulu	83,80%	62,10%	64,67%	65,79%	-21,69%	2,57%	1,12%
Teenustasu tulud	0,00%	23,19%	22,04%	23,87%	23,19%	-1,15%	1,83%
Teenustasu kulud	0,00%	7,24%	9,52%	4,40%	7,24%	2,28%	-5,12%
Puhas teenustasutulu	0,00%	15,95%	12,52%	19,47%	15,95%	-3,43%	6,95%
Muud finantstulud ja -kulud	5,79%	-0,12%	0,00%	0,00%	5,91%	0,12%	0,00%
Muud äritulud	0,10%	2,48%	1,94%	1,38%	2,38%	-0,53%	-0,56%
Mitmesugused tegevuskulud	28,25%	37,96%	45,38%	42,51%	9,71%	7,41%	-2,87%
Tööjõukulud	12,88%	15,07%	14,86%	16,57%	2,19%	-0,21%	1,71%
Põhivara kulum ja väärtuse langus	0,06%	0,10%	0,09%	0,08%	0,04%	-0,01%	-0,01%
Muud ärikulud	0,00%	0,00%	-0,18%	-0,48%	0,00%	0,18%	0,30%
KASUM (KAHJUM) ENNE TULUMAKSUSTAMIST	48,49%	27,28%	18,63%	27,00%	-21,22%	-8,65%	8,37%
Tulumaks	3,60%	2,35%	3,92%	0,95%	-1,25%	1,57%	-2,97%
ARUANDEAASTA KASUM (KAHJUM)	44,89%	24,93%	14,70%	26,05%	-19,97%	-10,22%	11,34%
Emaettevõtja aktsionäri/osaniku osa kasumist (kahjumist)	44,89%	24,93%	14,70%	26,05%	-19,97%	-10,22%	11,34%

Lisa 20. BB Finance OÜ bilansi vertikaalanalüüs

BILANSI VERTIKAALANALÜÜS (muutused eurodes ja protsentides) BB Finance OÜ	2014	2015	2016	2017	muutus 2014-2015	muutus 2015-2016	muutus 2016-2017
VARAD							
Käibevara							
Raha	1,22%	0,54%	1,20%	0,18%	-0,68%	0,66%	-1,02%
Nõuded ja ettemaksed	56,66%	58,28%	74,47%	59,21%	1,62%	16,19%	-15,26%
Kokku käibevara	57,88%	58,82%	75,67%	59,39%	0,94%	16,85%	-16,28%
Põhivara							
Finantsinvesteeringud	2,19%	4,76%	0,00%	0,00%	2,57%	-4,76%	0,00%
Nõuded ja ettemaksed	38,13%	35,63%	24,10%	39,69%	-2,49%	-11,53%	15,59%
Materiaalne põhivara	1,07%	0,48%	0,15%	0,28%	-0,59%	-0,33%	0,13%
Immateriaalne põhivara	0,73%	0,31%	0,08%	0,64%	-0,42%	-0,24%	0,56%
Kokku põhivara	42,12%	41,18%	24,33%	40,61%	-0,94%	-16,85%	16,28%
KOKKU VARAD	100,00%	100,00%	100,00%	100,00%	0,00%	0,00%	0,00%
KOHUSTISED							
Lühiajalised kohustised							
Laenukohustised	0,18%	0,01%	4,29%	13,81%	-0,17%	4,28%	9,52%
Võlad ja ettemaksed	3,36%	2,75%	8,52%	5,73%	-0,60%	5,76%	-2,78%
Kokku lühiajalised kohustised	3,54%	2,77%	12,81%	19,55%	-0,77%	10,04%	6,74%

Lisa 20 järg

Pikaajalised kohustised								
Laeukohustised	0,00%	3,17%	3,30%	4,51%	3,17%	0,13%	1,22%	
Võlad ja ettemaksed	0,00%	0,00%	0,00%	0,01%	0,00%	0,00%	0,01%	
Kokku pikaajalised kohustused	0,00%	3,17%	3,30%	4,53%	3,17%	0,13%	1,23%	
KOKKU KOHUSTISED	3,54%	5,93%	16,10%	24,07%	2,40%	10,17%	7,97%	
OMAKAPITAL								
Osakapital nimiväärtuses	0,05%	1,32%	1,03%	0,75%	1,27%	-0,29%	-0,28%	
Kohustuslik reservkapital	0,00%	0,00%	0,10%	0,08%	0,00%	0,10%	-0,03%	
Eelmiste perioodide jaotamata kasum (kahjum)	75,16%	72,11%	70,10%	61,70%	-3,05%	-2,01%	-8,40%	
Aruandeaasta kasum (kahjum)	21,25%	20,63%	12,66%	13,40%	-0,62%	-7,97%	0,75%	
Kokku omakapital	96,46%	94,07%	83,90%	75,93%	-2,40%	-10,17%	-7,97%	
KOKKU KOHUSTISED JA OMAKAPITAL	100,00%	100,00%	100,00%	100,00%	0,00%	0,00%	0,00%	

Lisa 21. BB Finance OÜ kasumiaruande vertikaalanalüüs

KASUMIARUANDE VERTIKAALANALÜÜS (muutused eurodes ja protsentides)	2014	2015	2016	2017	muutus 2014-2015	muutus 2015-2016	muutus 2016-2017
BB Finance OÜ							
Intressitulud	52,95%	54,35%	56,13%	55,67%	1,40%	1,78%	-0,46%
Intressikulud	2,08%	0,74%	6,03%	7,26%	-1,34%	5,30%	1,23%
Puhas intressitulu	50,87%	53,61%	50,10%	48,41%	2,74%	-3,51%	-1,69%
Teenustasu tulud	36,14%	34,98%	43,90%	44,33%	-1,15%	8,91%	0,43%
Teenustasu kulud	2,34%	2,26%	3,80%	4,33%	-0,07%	1,54%	0,53%
Puhas teenustasutulu	33,80%	32,72%	40,10%	40,00%	-1,08%	7,38%	-0,10%
Investeermistulud	2,67%	9,44%	0,00%	0,00%	6,77%	-9,44%	0,00%
Puhas investeerimistulu	2,67%	9,44%	0,00%	0,00%	6,77%	-9,44%	0,00%
Muud finantstulud ja -kulud	0,00%	0,00%	0,05%	0,00%	0,00%	0,05%	-0,05%
Muud äritulud	9,73%	10,66%	0,65%	0,12%	0,94%	-10,02%	-0,52%
Mitmesugused tegevuskulud	19,77%	22,01%	40,42%	30,31%	2,24%	18,41%	-10,11%
Tööjõukulud	18,35%	19,25%	15,04%	15,94%	0,89%	-4,21%	0,90%
Põhivara kulum ja väärtuse langus	3,54%	1,50%	1,02%	0,58%	-2,04%	-0,48%	-0,45%
Muud ärikulud	0,49%	0,14%	0,00%	6,90%	-0,35%	-0,14%	6,90%
KASUM (KAHJUM) ENNE TULUMAKSUSTAMIST	54,91%	63,54%	34,41%	34,81%	8,64%	-29,14%	0,40%
Tulumaks	1,41%	2,30%	1,67%	0,57%	0,89%	-0,63%	-1,10%
ARUANDEAASTA KASUM (KAHJUM)	53,49%	61,24%	32,74%	34,23%	7,75%	-28,51%	1,50%

Lisa 22. IPF Digital Estonia OÜ bilansi vertikaalanalüüs

BILANSI VERTIKAALANALÜÜS (muutused eurodes ja protsentides) IPF Digital Estonia OÜ	2014	2015	2016	2017	muutus 2014-2015	muutus 2015-2016	muutus 2016-2017
VARAD							
Käibevara							
Raha	1,95%	3,87%	5,16%	2,70%	1,92%	1,29%	-2,47%
Nõuded ja ettemaksed	92,87%	70,15%	48,78%	35,17%	-22,72%	-21,36%	-13,61%
Kokku käibevara	94,82%	74,01%	53,94%	37,87%	-20,80%	-20,07%	-16,08%
Põhivara							
Nõuded ja ettemaksed	4,98%	25,34%	45,76%	62,05%	20,36%	20,42%	16,29%
Materiaalne põhivara	0,10%	0,46%	0,25%	0,08%	0,37%	-0,22%	-0,17%
Immateriaalne põhivara	0,10%	0,18%	0,05%	0,00%	0,08%	-0,13%	-0,05%
Kokku põhivara	5,18%	25,99%	46,06%	62,13%	20,80%	20,07%	16,08%
KOKKU VARAD	100,00%	100,00%	100,00%	100,00%	0,00%	0,00%	0,00%
KOHUSTISED							
Lühiajalised kohustised							
Laenukohustised	37,32%	0,00%	27,61%	36,57%	-37,32%	27,61%	8,95%
Võlad ja ettemaksed	5,40%	9,92%	9,50%	8,81%	4,53%	-0,42%	-0,69%
Kokku lühiajalised kohustised	42,72%	9,92%	37,11%	45,38%	-32,79%	27,19%	8,27%

Lisa 22 järg

KOKKU KOHUSTISED	42,72%	9,92%	37,11%	45,38%	-32,79%	27,19%	8,27%
OMAKAPITAL							
Osakapital nimiväärtuses	0,02%	0,39%	0,26%	0,19%	0,37%	-0,13%	-0,07%
Kohustuslik reservkapital	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%
Eelmiste perioodide jaotamata kasum (kahjum)	37,29%	71,47%	59,08%	46,17%	34,18%	-12,39%	-12,90%
Aruandeaasta kasum (kahjum)	19,98%	18,22%	3,55%	8,26%	-1,76%	-14,67%	4,71%
Kokku omakapital	57,28%	90,08%	62,89%	54,62%	32,79%	-27,19%	-8,27%
KOKKU KOHUSTISED JA OMAKAPITAL	100,00%	100,00%	100,00%	100,00%	0,00%	0,00%	0,00%

Lisa 23. IPF Digital Estonia kasumiaruande vertikaalanalüüs

KASUMIARUANDE VERTIKAALANALÜÜS (muutused eurodes ja protsentides)	2014	2015	2016	2017	muutus 2014-2015	muutus 2015-2016	muutus 2016-2017
IPF Digital Estonia OÜ							
Müügitulu	100,00%	100,00%	100,00%	100,00%	0,00%	0,00%	0,00%
Müüdud toodangu (kaupade, teenuste) kulu	33,95%	31,87%	41,64%	30,31%	2,08%	-9,77%	11,33%
Brutokasum (-kahjum)	66,05%	68,13%	58,36%	69,69%	2,08%	-9,77%	11,33%
Turustuskulud	11,45%	19,51%	16,24%	12,23%	-8,06%	3,27%	4,01%
Üldkalduskulud	13,86%	20,46%	32,52%	31,77%	-6,60%	-12,06%	0,75%
Ärikasum (-kahjum)	40,74%	28,16%	9,60%	25,68%	-12,58%	-18,57%	16,09%
Intressitulud	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%
Intressikulud	15,99%	2,97%	2,32%	6,10%	13,01%	0,65%	-3,78%
Muud finantstulud ja -kulud	18,39%	7,32%	1,18%	0,00%	-11,07%	-6,14%	-1,18%
KASUM (KAHJUM) ENNE TULUMAKSUSTAMIST	43,15%	32,51%	8,45%	19,58%	-10,63%	-24,06%	11,13%
ARUANDEAASTA KASUM (KAHJUM)	43,15%	32,51%	8,45%	19,58%	-10,63%	-24,06%	11,13%

Lisa 24. Bondora AS bilansi vertikaalanalüüs

BILANSI VERTIKAALANALÜÜS (muutused eurodes ja protsentides)	2014	2015	2016	2017	muutus 2014-2015	muutus 2015-2016	muutus 2016-2017
Bondora AS							
VARAD							
Käibevara							
Raha							
Finantsinvesteeringud	47,35%	72,27%	51,48%	45,44%	24,92%	-20,79%	-6,04%
Nõuded ja ettemaksed	0,00%	0,00%	0,00%	7,80%	0,00%	0,00%	7,80%
Varud	7,52%	8,70%	26,65%	21,10%	1,18%	17,95%	-5,54%
Kokku käibevara	0,00%	0,00%	0,00%	0,30%	0,00%	0,00%	0,30%
	54,87%	80,97%	78,13%	74,65%	26,10%	-2,84%	-3,48%
Põhivara							
Finantsinvesteeringud	0,00%	0,00%	0,00%	20,27%	0,00%	0,00%	20,27%
Nõuded ja ettemaksed	0,00%	0,00%	1,36%	0,00%	0,00%	1,36%	-1,36%
Materiaalne põhivara	1,01%	1,21%	1,59%	0,57%	0,20%	0,37%	-1,02%
Immateriaalne põhivara	44,12%	17,82%	18,92%	4,51%	-26,30%	1,11%	-14,41%
Kokku põhivara	45,13%	19,03%	21,87%	25,35%	-26,10%	2,84%	3,48%
KOKKU VARAD	100,00%	100,00%	100,00%	100,00%	0,00%	0,00%	0,00%
KOHUSTISED							
Lühiajalised kohustised							
Laenukohustised	18,25%	0,00%	0,00%	15,36%	-18,25%	0,00%	15,36%
Võlad ja ettemaksed	36,52%	15,13%	43,15%	15,85%	-21,39%	28,03%	-27,31%
Kokku lühiajalised kohustised	54,77%	15,13%	43,15%	31,20%	-39,64%	28,03%	-11,95%

Lisa 24 järg

Pikajalised kohustised								
Laenukohustised	0,00%	0,00%	0,00%	32,54%	0,00%	0,00%	32,54%	
Eraldised	0,00%	0,00%	0,00%	1,05%	0,00%	0,00%	1,05%	
Kokku pikaajalised kohustised	0,00%	0,00%	0,00%	33,59%	0,00%	0,00%	33,59%	
KOKKU KOHUSTISED	54,77%	15,13%	43,15%	64,79%	-39,64%	28,03%	21,64%	
OMAKAPITAL								
Aksiakapital nimiväärtuses	3,17%	1,28%	2,36%	1,31%	-1,89%	1,08%	-1,05%	
Registreerimata aksiakapital	0,11%	0,00%	0,00%	0,00%	-0,11%	0,00%	0,00%	
Oma aktsiad	-0,10%	-0,05%	-0,10%	-0,05%	0,04%	-0,05%	0,04%	
Ülekurss	151,72%	143,11%	210,78%	117,04%	-8,60%	67,67%	-93,74%	
Eelmiste perioodide jaotamata kasum (kahjum)	0,00%	0,00%	-87,98%	-86,69%	0,00%	-87,98%	1,29%	
Aruandeaasta kasum (kahjum)	-109,66%	-59,46%	-68,21%	3,60%	50,20%	-8,75%	71,82%	
Kokku emaettevõtja aktsionäridele või osanikele kuuluv omakapital	45,23%	84,87%	56,85%	35,21%	39,64%	-28,03%	-21,64%	
Kokku omakapital	45,23%	84,87%	56,85%	35,21%	39,64%	-28,03%	-21,64%	
Kokku kohustused ja omakapital	100,00%	100,00%	100,00%	100,00%	0,00%	0,00%	0,00%	

Lisa 25. Bondora AS kasumiaruande vertikaalanalüüs

KASUMIARUANDE VERTIKAALANALÜÜS (muutused eurodes ja protsentides)	2014	2015	2016	2017	muutus 2014-2015	muutus 2015-2016	muutus 2016-2017
Bondora AS							
Müügitulu	100,00%	100,00%	100,00%	100,00%	0,00%	0,00%	0,00%
Muud äritulud	1,06%	0,16%	0,03%	0,41%	-0,90%	-0,13%	0,37%
Müügi eesmärgil ostetud teenused	40,96%	31,13%	24,81%	28,67%	-9,83%	-6,31%	3,86%
Mitmesugused tegevuskulud	70,50%	62,88%	53,31%	37,59%	-7,62%	-9,57%	-15,73%
Tööjõukulud	58,45%	67,48%	47,39%	26,83%	9,02%	-20,08%	-20,56%
Põhivara kulum ja väärtuse langus	13,14%	13,26%	8,94%	3,51%	0,12%	-4,32%	-5,43%
Muud ärikulud	0,68%	0,44%	0,06%	1,30%	-0,23%	-0,38%	1,23%
Kokku ärikasum (-kahjum)	82,67%	75,03%	34,48%	2,52%	-7,64%	-40,54%	-37,00%
Kasum (kahjum) finantsinvesteeringutelt	0,00%	0,00%	0,14%	0,61%	0,00%	0,14%	0,47%
intressitulu	0,00%	0,00%	0,08%	0,66%	0,00%	0,08%	0,58%
Inrtessikulud	0,25%	0,14%	0,02%	0,56%	-0,11%	-0,12%	0,54%
Muud finantstulud ja -kulud	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%
KASUM (KAHJUM) ENNE TULUMAKSUSTAMIST	-82,91%	-75,17%	-34,57%	2,01%	-7,74%	-40,60%	36,57%
ARUANDEAASTA PUHASKASUM	-82,91%	-75,17%	-34,57%	2,01%	-7,74%	-40,60%	36,57%
Emaettevõtja aktsionäride osa kasumist (-kahjumist)	-82,91%	-75,17%	-34,57%	2,01%	-7,74%	-40,60%	36,57%
Aruandeaasta koondkahjum	-82,91%	-75,17%	-34,57%	0,00%	-7,74%	-40,60%	34,57%